

Ez 1676. Efstendőben
Christus Uruk születése után, közönségesen
számláltak:

| | |
|--|------------------------------|
| Világ teremtetésül fogva, 5625. | Christus szenvedésétül 1643. |
| Az ártalmas Puskának tal: 294. | Az Könyv nyomtatásnak, 236 |
| Kezdeti avagy találása az Uj Kalendariumnak, vagy on 94. | |
| Az Felsőes I. LEOPOLDNAK Romai Császárra való Coroná- | |
| zattyának 18. | Magyar Királyságra 21. |
| Cseh Királyf: 20. | |
| Cassa Várofa fundálásatul fogva, 386. | Lőtte Vár. 431. |
| Eperjes Vár. 282 | |
| Nagy Szeben Várof: 516. | Kolofvár, 498. |
| | Brassó, 446 |

Uj Kalendarium szerint.

| | | |
|-------------------|--------------------------------------|-----------------|
| 5. | Az Arany szám avagy Holdnak Circul.. | 5. |
| 5. | Napnak circulusa, | 5. |
| 14 | Romai adó szám, | 14. |
| 15. | Epacta avagy Holdnak Kulcsa | 25. |
| E. D. | Vasárnapot jegyző Bőrt, | B. A. |
| 7. hét és 4. nap, | Az Farsáng ez Efstendőben | 6. hét, 1. nap. |
| 5. Aprilis | Hufvét Napja | 26. Martij. |
| 27. hét | Pünköszt és Advent között, | 29. hét. |
| 25. | Trinitatis után Vasárnap, | 27. |



Három fogyatkozást észnek ez Efstendőben, az Uj Kalendarium szerint, edgy látható az Holdban, és az Napban. is edgy, tudni illik az első látható leszen. De az második Napbéli mitőlünk nem láttatik.

Egyébként az Efstendő magában foglal-bé 365. napot. 5. Orát, és 48. Minutát. De mint hogy ez mostani Efstendő Bifextilis, tehát 366. napból áll.

Az Országoknak Czimerai, kikről szól ez mostani Prognosticum.

Kettős Kerész: Magyar Országot, Dantzkát, Dániát. *Kerész Rosa:* Pomeriát.
Fejér Tsillag: Hassiát. *Fejér Sas:* Lengyel Országot, Siciliát, Lotringát.
Sarga Liliom: Franciát, Angliát, Lotringát. *Fejér Ut:* Sveciát, Lengyel Országot, Auftriát, Baviariát, *Tőke Hal:* Sveciát, Finlandiát.
Vas derekas Ember: Lengyel Orsz: Dániát, Holstadot. *Páva Fark:* Saxoniát.
Kék folyamát: Sveciát, Seelandiát. *Fejér Ló:* Braunsvigát, Lüneburgot, Dániát, Lengyel Országot, Vestphaliát, Coloniát. *Hárfás:* Angliát.

Az Planéták, Jegyek, és Bőrtük magyarázattya.

Az tizen-két Eg-béli Jegyek.

| | | | |
|-------------|-------|-----------|---------|
| V Kos. | Bika. | Kettős. | Rák. |
| O Oroszlán. | Szüz. | Mérték. | Scorpio |
| Lövő. | Bak. | Víz-öntő. | Halak. |

Hold újsága, első és utolsó fertálya és tölte.

● Hold újsága) Első negyed ● Hold tölte C Utolsó negyed.

Az 7. Planeták és más egyéb Jegyek magyarázattya.

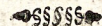
| | | | | |
|----------------------|-------------------------|---------------------------------|--------------------|-------|
| Saturnus | Jupiter | Mars | Nap | Venus |
| Mercurius | Hold | Sarkány fő | Sarkány fark. | |
| Jó Er-vágás, | Job Er-vágás. | Jó köppölözés, | Jó haj nyírás. | |
| Jó pilulás purgatio, | Jó italos purgatio. | Szerentsés nap. | Szerentsétlen nap. | |
| Jó fa vágás | | | | |
| Conjunctio | Öszve. jóvés. | Ss. semifextilis | Fél hatfzegü. | |
| Dec. | Decilis Tíz szegü fény, | Oct. Octilis Nyolcz szegü fény, | | |
| Sextilis | Hat szegü fény. | Quintilis Öt szegü fény. | | |
| Quadratus | Négyes fény, | Tridecillis Tizen hármas, | | |
| Trigonus | Hármas fény, | Sq. Sesquadrans Három-nyolczas, | | |
| Biquintilis | Két ötös, | Quincunx Öt-tizenkettős, | | |
| Oppositio | Ellenbe állás, | Reggeli orát, | Dél után val. | |

Nota.

Az Astronomiai Nap 24. Órákbul áll, ki el-ostattatik Dél előtt és Dél után való időre, az Dél előtt való kezdetik Ej-félkor, mikor az Ora tizen-kettőt üt, és tart azon az napon egész Délig, meddig az Ora ismét tizen-kettőt üt: Az Dél után való-is tart, Déltől fogva Ej-félig.

Egy Ora tart 60. Minutát; Egy-fél, 30. Egy negyed 15.

Három fertály pedig 45. minutát.



| Uj Kalend. JANUARIUS. | D és más Planáták folyási. vagyon XXXI. napja. | Idő változás | O Kalend. DECEMB. |
|---|--|--------------------|----------------------|
| 1 Kis Karason | 4. r. látható J. eszt. | Havas | 22 Beata |
| 2 Abel | ♂ ♀ Adgy. Isten jó békéséget, minde- nek közt edgyességet. | ♂ ♀ idő, | 23 Dagobert |
| 3 Daniel | ♂ ♀ h. keséget, minde- nek közt edgyességet. | ♂ ♀ Fagy és hideg, | 24 Adam, Eva |
| 4 Mathusael | ♂ ♀ h. keséget, minde- nek közt edgyességet. | ♂ ♀ hideg, | 25 Nagy Kará |
| * J. Istennek. Egyiptomból ki. jöv. Matth. 2. J. Isten meg. kereltetked. Matth. 3 | | | |
| 5 E Simeon | ♂ ♀ r. Artalmas | ♂ Fergeteges | 26 B Sz. Istv. |
| 6 Viz Kereszt | ♂ ♀ r. Prachtikák ko- | ♂ idő, | 27 Sz. Ján. Ev. |
| 7 Julianus | ♂ h. dir. Vátsoltatnak, az | ♂ ♀ fel. | 28 Apro. Szen. |
| 8 Erhardus | ♂ 10. r. Kettős Kereszt | ♂ leges hideg. | 29 Jonathan |
| 9 Tilemon | ♂ ♀ 4. r. h. ellen. Béke. | ♂ Teles, bi- | 30 David |
| 10 Remete Pál | ♂ s. s. Trachtik vétetnek | ♂ ♀ deg. | 31 Sylvester |
| 11 Honorata | ♂ h. 4. r. poud & effio. | ♂ ♀ idő, | 1 Kis Karás. |
| * Mikor J. Isten tizen-két esztendő s. volna, Luc. 2. | | | |
| 12 E 1. Epiphan. | ♂ eld. Isten légy segítség. | ♂ kedvetlen | 2 B Abel |
| 13 Hilarius | ♂ SS. 4. r. gel. ♂ ♀ Ap. | ♂ Havas | 3 Daniel |
| 14 Felix | ♂ h. r. ♂ ♀ d. port. | ♂ zuz. | 4 Mathusael |
| 15 Habakuk | ♂ 5. r. Bol. Afz. ♀ h. | ♂ igazán. | 5 Simon |
| 16 Marcellus | ♂ ♀ nékiek, Az Fejér | ♂ hideg | 6 Viz Kereszt |
| 17 Antal | ♂ Uton, szorgalmas ta- | ♂ teles. | 7 Julianus |
| 18 Pirofca | ♂ nátskozás vagy on.. | ♂ idő, | 8 Erhardus |
| * Az Canabélmenyezőről, Johan. 2. | | | |
| 19 E 2. Sára | ♂ Máj és Tüdőbéli beteg. | ♂ még is | 9 B 1. Epip. |
| 20 Fábján, Sebest. | ♂ 7. r. ♂ ♀ ségek | ♂ teles. | 10 Remet. Pál |
| 21 Angalit | ♂ h. r. fognak jární, | ♂ éles | 11 Honorata |
| 22 Vince | ♂ 9. d. Tűzre vigyázz, | ♂ Havas szél, | 12 Reinhold |
| 23 Emerantia | ♂ Uj Szóvetség tételik. | ♂ mértékletes, | 13 Hilarius |
| 24 Timotheus | ♂ ♀ Egijegy, Dörgés | ♂ szél | 14 Felix |
| 25 Pál fordulás | ♂ h. d. ♂ ♀ n. | ♂ zuga, fa, | 15 Habakuk |
| * Midőn J. Isten meenne az hegy. Matth. 8. A Bel poklofrol és 32. zad. Mat. 18. | | | |
| 26 E 3. Polycar. | ♂ Nagy panaszolkodás az | ♂ Esős és | 16 B 2. Marc |
| 27 Chrysofomus | ♂ Q. h. d. heves beteg. | ♂ Havas, | 17 Antal |
| 28 Károly | ♂ 4. r. ♂ ♀ ségek miatt. | ♂ jobbu. | 18 Pirofca |
| 29 Valerius | ♂ SS. 2. r. kártévó tűz. | ♂ s. lás, | 19 Sára |
| 30 Adelgunda | ♂ 8. d. ♂ ♀ h. | ♂ sz. fa. | 20 Fáb. Sebest. |
| 31 Cyrus | ♂ h. d. ♂ ♀ h. | ♂ egyos idő, | 21 Angalit |

*Egy néminémű Falusi embernek az, Romai Tanács előtt tört
beszéde, ki az Duna mellékéről az Romai Tiszt-tartoknak kegyetlen-
ségek felől panaszkodni ment vala Romában;*

MARCUS AURELIUS az ő első Consulságában, egy Duna mellett lakó paraszt-
ember jött vala Romában, az ő lakó helyének Tiszt-tartója ellen, az
ott való Tanács előtt panaszt tenni, mely az ő hazája-béli kősséget kegyetlenül
fanyargatná. Továbbá az ő panaszkodó beszédében, és az Tiszt-tartónak
hazáján tört hamisságinak és kegyetlenséginek bőséges elő-számlálásában,
oly ékeessen való szózással élt, hogy nem tudom ha Cicero-is azon dolgokat
jobban ki-mondhatta, vagy Homerus Poëta szebben le-írhatta volna-e?

Mikor azért ez képtelen tsudálatos és parasztul iltózott ember az Tanács
eleiben állott volna, ki jövetelinek okát, és minden dolgát nagy bő beszéddel
elő-számlálá, és beszédében nem kisebb bátorsága lévén, mint iltózetiben
szokatlan ékeessége volt, így kezdte szollani:

O Tisztelendő Atyák! O Szerentsés Nemzetség! En az Duna mellett lakó *Mi-
lenné* nevű Paraszt ember, tiktetek Romai Tanácsbélieket, kik az Tanács házban bé
gyűltek Szó-béli bőségettel kőszöntelek, és az halhatatlan Isteneket kérem, hogy
ma, mind az én nyelvemet, úgy bírják és igazgassák, hogy az mellyek az én hazámnak
használnak és szükségelők, azokat mondhattam; s-mind pengi ti-néktek az közön-
séges társaságnak igazgatójában segítségül legyenek. Mert az Istenek tettése és a
karáttya nélkül semmi jót nem vehetünk, sem az gonoszt el nem távoztattatjuk.

Az reánk támadott gonosz Szerentsének engedelmeiből, mi nyavalyások oly sze-
rentsátlanságra jutottunk; ti pedig oly boldog állapotra mentetek, mert Német or-
szágnak földet nagy győzedelmekkel meg-hódoltattatok. Mely időben az Istenek
mi reánk igen meg-haraguttanak vala, nem hejában mondom. Mert ha az Istenek
mi hozzánk jó akarók lőttének volna; haszontalan lőtt volna az tsak meg is gondol-
ni, hogy ti minket meg-győzhettek volna. Mivel-hogy ti Romaiak nagy és dicső-
séges az ti hirtetek, az Országokon vőt győzedelmre nézve. Meg-hidgyétek, hogy
jóvendőben fokkal nagyobb gyalázatok léfzen; az ti kegyetlenségeket, akarom
hogy tudgyátok, ha még meg nem tanultátok, hogy mikor az diadalomnak Szekerei
előtt, melyben az ti Vezér Hadnagyitok nagy pompával bé-kifirtettek, az hízeltető
tsél-tsapók nagy fel-fzóval kiáltották: Ellyen, Ellyen az győzhetetlen Roma! El-
lenben pengi az szegény Rábok, az Isteneket, nagy szó-béli fohászokkal segítségül
hiván, mondgyák vala: Oh igazság! Oh igazság!

O mely vigasztalásokra vagyon az meg keferedett szívű embereknek, mikor elmé-
jekben gondollyák igaznak lenni az Isteneket, és bizonyíttan el-hitetik magokkal,
hogy az hamis istentelen kegyetlenségnek az ő ártatlanokon tört bőségségokat méltó
büntetésekkel meg-látogattyák. Mert ugyan-is ha az nyavalyás és uyomorult
emberek abban bizonyítok nem volnának, hogy az ő ellenségeiben az rajtok tört
nyomorgatást meg-büntetnek, szabad akaratból életeket le-tennék. Ezeket azért

| Uj Kalend. | és más Planeták folyási, vagyon XXIX. napja, | Idő változái | ○ Kal. JANUAR. |
|---|---|-----------------|------------------------|
| 1 Brigitta | 1. Isten oltalmazza meg az | ✠ ☉ fagy | 22 Vince |
| * Jēsus tanít az füzölő béli mivelekről, Matth. 20. | | | |
| 2. Septuagesima | 2. Gyertya szent. bol. Ász: | és hideg. | 23 Septuag. |
| 3 Balás Püspök | 3. h ☉ r. Kerefzt Rosát, | ☉ ☉ Hó | 24 Timothe9 |
| 4 Veronica | 4. h ☉ r. Arralmas | szeles. | 25 |
| 5 Agotha | 5. SS. ☉ ☉ d. más alá áská- | ☉ ☉ felleg: | 26 Polycarp9 |
| 6 Dorotya | 6. 6.d. SS. ☉ ☉ o. 10 | Havas. | 27 Chrysofto: |
| 7 Richardus | 7. (*) h ☉ d. Q ☉ d. | ☉ ☉ hi- | 28 Károly |
| 8 Salamon | 8. h ☉ d. Q ☉ d. h ☉ d. | ☉ ☉ deg. | 29 Valerius |
| * Jēsus tanít az négy féle magról, Lucæ 8. | | | |
| 9. Sexagesima | 9. h ☉ d. rentse ☉ ☉ | ☉ ☉ mérté: | 30 Sexagesi |
| 10 Scholastica | 10. h ☉ d. rentse ☉ ☉ | ☉ ☉ kle- | 31 Cyrus |
| 11 Euphrosina | 11. h ☉ d. fog nevedni. | ☉ ☉ tes idő, | 1. Böjt elő h. |
| 12 Eulalia | 12. SS. ☉ ☉ d. h Méreg | szeles és | 2. Bol. Ás fog. |
| 13 Benigna | 13. h ☉ d. Böjt elő h. ☉ d. | hideg havas | 3. Balás Püsp. |
| 14 Balint | 14. h ☉ d. és arulatás | idő, | 4. Veronica |
| 15 Faustinus | 15. h ☉ d. és arulatás | ☉ ☉ Fagy, | 5. Agotha |
| Jeruzsálemben való meneceliről, és utában gyógyításáról, Luc. 18. | | | |
| 16. Quinquagesima | 16. Szép appatencia az e- | ☉ ☉ és hi- | 6. B. Efto m |
| 17 Polychron | 17. h ☉ d. legy-belegy | deg. rarr. | 7 Richardus |
| 18 Farsáng | 18. h ☉ d. az h veszekedések | ☉ ☉ hi- | 8 Salamon |
| 19 Hanvasszer: | 19. h ☉ d. nek véghez vitelére. | ves szeles | 9 Hanv. sze |
| 20 Patientia | 20. h ☉ d. Az Fejér. | ☉ ☉ ha- | 10 Scholastica |
| 21 Sophonia | 21. h ☉ d. 7. d. sillag szépen vi- | vas idő, | 11 Euphrosiu |
| 22 űszög. sz. Pét. | 22. h ☉ d. Q ☉ d. lágoskodik | ☉ ☉ mértékl. | 12 Eulalia |
| * Jēsus kiserterik a pusztaban az ördögtről, Matth. 4. | | | |
| 23. Invocavit | 23. Az Nagy Urak ☉ ☉ | ☉ ☉ al. szél, | 13 B. Invocav |
| 24 Özökőnap | 24. h ☉ d. n. kegyelmef- | ☉ ☉ ☉ ☉ | 14 Balint |
| 25 Mátyás | 25. h ☉ d. tegeket mutogat. | ☉ ☉ ☉ ☉ | 15 Faustinus |
| 26 Kántor | 26. h ☉ d. h ☉ d. | ☉ ☉ majd | 16 Kántor |
| 27 Martialis | 27. h ☉ d. Az Fejér Sas | ☉ ☉ hideg és | 17 Polychron |
| 28 Claudianus | 28. h ☉ d. van az felső tanátsban. | kemény fagy | 18 Concordia |
| 29 Renata | 29. h ☉ d. 9. i. * ☉ ☉ d. | havas idő, | 19 Sufanna |

mondom, mivel-hogy az igaz Isteneknek akarattyaiból bizonyosan következendőnek itélem és hiszem lenni, hogy az miképpen ti, minden igazság kívül azért jöttetek, hogy minket az mi fáját és édes hazánkból ki-űzzetek: hasonló igazsággal, az Isteneknek itéletekből; más idegen nemzetek ti reátok jönnek, és Olasz Országba ki-vennek. Mert az én hazámban Nemet Országban minékünk illy bizonyos Regulánk vagyon; hogy valaki az mást ragadozza, maga fáját szabadságával elveszti.

Az én Földemim gyakorta foka tudátlýák, mi az oka hogy az Istenek az hamis nyereséget az gonoszoktól mihelyen nyerik, mindgyárt el nem vészik? De nekem igaz oknak látzik lenni, hogy az Isteneknek engedelmeiből azok foka gyűjtenek, kik nagy bátorságban élven; edgyfzer s mind el-vesztik. Mert az Isteneknek itéletekből ugy fozokott lenni, hogy valami törvénytelenül és hamisan tselekednek másokkal, jóvendóban hasonló jó reájok, az kik ő vélek is gonoszul bánnak. Mert az jámbor és elzes ember, az ki magát elfeznek tartya, nem gyönyörködik az máséval való éléssel, inkább az magájában, mert ama ti tudgya hogy csak praeda és ragadomány, vagy gonoszul gyűlt marha.

Nem tudom Romaiak hogy ha értitek-e beszédemet: Hogy azért monda fomat, jobban meg-érthették; azt mondom, hogy nem csak tudálkozom azon az emberen, de sőt boldizsonkodom is reá; hogy az, csak egy orág-is nyugován alhassék, ki a másét erővel és törvénytelenül el-vőtte: Midőn az, lelki-isméretiben tudgya, hogy az Isteneket meg-bántotta; látván alatta való Polgárit és felebarátit keservelen meg-bántatni, hallja ellenségit méltatlan dologon örülni, és körülötte lévő hízelkedő barátait affelekegyetlenségekben, szini mutatással javallani, könyörületlen szemmel nézi azoknak kelerűsegeket az kiket meg-fozított; és az mi meg leg-nehezebb dolog magát is látva az vezzelelem alatt lenni. Mert vallyon miért nem mondanám azt az emberi vezzelelemben forgani? Mert mihelyen valaki magában el-vegezné, hogy az én-marhámat torkom veve el-vegye; mindgyárt én-is magamban el-vegezném, hogy ann-kélerével fogyatnám. Mind az Istenek előtt kárhozatra méltó, s mind az emberek előtt gyalázatos; az kinek lelkében az fok kívánságoknak bojtórtjáná, és az ragadozó fivénységnek csipke tövissé ragadott; és minden ő tselekedetinek poráz nélkül való szabados futást enged, hogy az más ember nyavalyáját gazdagság gyánánt, az maga bővőkódését szegénységnek tartsa.

Nem gondolok vele akár Görög, akár más idegen nemzet akár Romai, akár jelen való akár távol lévő halgassa ezeket; de én esküvéssel mondom, hogy Istentől átkozott, emberek előtt utálatos és gyalázatos; valaki mind az lelki-isméretnek, s mind az tisztelgésnek tekinteti nélkül, az jó hirt az gyalázatos híren; az igazságot az hamiságon; az törvényt az erőszak-tételen; az igaz mondást az hazugságon; az bizonyít az kétséges dologon; meg-akarja tserélni és változtatni az maga lajattját meg-vetvén; és az másért torokkal éhezvén. Az ki törvénytelen való tselekedetiben erre az ezéli néz; hogy fainak gazdagságot gyűjtsön; nem hogy az dűsérts hírt emberek közzé számlalassék. Méltó azért hogy az olyan ember, mind gonoszul gyűjtött gazdagságát el-veszesse; s mind jó híret nevével el-vesztvén gyalázatosan az gonosz emberek közzé számlalassék.

| Uj Kalend. | és más Planéták folyási vagyon XXXI. napja, | Idő változása | O Kaf. FEBRUAR |
|--|--|------------------|--------------------|
| * Christus Izzine változásáról. Matth. 17. [Az Canabéli Alfizonyról, Matth. 17.] | | | |
| 1 Reminisc. | ♂♂ Uj hadi kiáltás, | ♂ elegyes | 20 B Remin |
| 2 Simplicius | ♂♂ Q. 7. 9. n. 8. 9. 10. 4 | ♂ bidegés | 21 Sophonias |
| 3 Kunigunda | ♂♂ SS. h. 9. r. Az Töke | ♂ Havas | 22 úszóg. sz. Pé |
| 4 Adrianus | ♂♂ □ h. 8. d. □ 8. 8. h | ♂ szeles | 23 Lázár |
| 5 Friderik | ♂♂ * 2. 10. d. Halak egybe | ♂♂♂ | 24 Szökő nap |
| 6 Gotfrid | ♂♂ elegyednek. Az Vas- | ♂♂♂ job: | 25 Mátyás |
| 7 Perpetua | ♂♂ C. r. derékas ember | ♂♂♂ Ejelidér, | 26 Victorinus |
| * Jhesu öröögöt üz, mely némavala, Luc. 11. | | | |
| 8 Oculi | ♂♂ kemény ütések | ♂♂ Nap fény, | 27 A Oculi |
| 9 Prudentius | ♂♂ □ 9. 8. 7. talál, Az | ♂♂ | 28 Martialis |
| 10 Cyprianus | ♂♂ SS. h. 8. 10. 4. 9. □ h | ♂♂ szeles | 29 Renata |
| 11 Böjtközép | ♂♂ 8. 8. Páva Fark díse- | ♂♂ hnyas idő | 1 Böjtmás |
| 12 Gergely Pápa | ♂♂ kedik az ő tollaiban. | ♂♂♂ fagy | 2 Simplicius |
| 13 Ernestus | ♂♂ Gyújtó betegségek. | ♂♂ Nap | 3 Kunigund |
| 14 Zacharias | ♂♂ 11. r. Böjtmás hova | ♂♂ fény. | 4 Adrianus |
| * Jhesu meg-elegit 5000. embert. 5 kenyérrel, Johan 6. | | | |
| 15 Lextare | ♂♂ Gyertyára és Tűzre, | ♂♂ széptava- | 5 A Lextare |
| 16 Gabriel | ♂♂ 8. 9. vigyázz. Egi | ♂♂♂ 12i | 6 Gotfridus |
| 17 Gertrud | ♂♂ SS. 4. 8. d. Jegyek. | ♂♂♂ idő | 7 Perpetua |
| 18 Alexander | ♂♂ 8. h. Δ. 4. Dörgés, | ♂♂♂ majd ked | 8 Philemon |
| 19 Joseph | ♂♂ Q. 7. 10. d. 10. az v. | ♂♂♂ veslen. | 9 Prudentia |
| 20 Matrona | ♂♂ Nap és Ejegy aranyu, | ♂♂♂ jobbul. | 10 Cyprianus |
| 21 Benedek | ♂♂ Tavasz kezdetik. | ♂♂♂ melo | 11 Constanti. |
| * Jhesu verelked kaz Sidokkal. Johan. 8. | | | |
| 22 Judica | ♂♂ 3. d. Az Nagy Urak | ♂♂ Tavasz idő, | 12 A Judica |
| 23 Theodorus | ♂♂ □ 8. 8. 4. igen vigyá- | ♂♂♂ | 13 Ernestus |
| 24 Casimirus | ♂♂ zok legyenek magok | ♂♂♂ | 14 Zacharias |
| 25 Gyámi: ol. B. A | ♂♂ □ 8. □ h. körül, mert | ♂♂♂ hives | 15 Christof |
| 26 Emanuel | ♂♂ SS. h. 8. SS. 10. 8. 8. | ♂♂♂ szeles | 16 Gabriel |
| 27 Robertus | ♂♂ Q. 8. 9. az Judas áll. | ♂♂♂ esős | 17 Gertrud |
| 28 Malchus | ♂♂ 8. 10. az ajtón belől, | ♂♂♂ idő, | 18 Alexander |
| * Christus Számár hatáni mégyen Jerusalemben, Matth. 21. | | | |
| 29 Palmarum | ♂♂ 7. d. Az nehezkefek | ♂♂ alhatatlan | 19 A Palmas |
| 30 Adonias | ♂♂ 8. h. 8. félelmes idejek, | ♂♂ bidegésel. | 20 Masrona |
| 31 Amos | ♂♂ SS. h. 8. r. Q. h. 8. d. | ♂♂ hnyasó | 21 Benedek |

25. márciusi februárius tük

Ti, ugy-vagyon, Romaiak, mivel-hogy természet-szerént kevélyek, fel-fuvalkodással vakok vattok, el-hitettétek magatokkal, hogy ti másoknál többet bírtok, azért mindeneknél tiszteltessebbek és bősültessebbek vattok: Maga bizonyára fokkal különbben vagyon az dolog. Mert ha szemeiteket fel-nyitván az magatok fogvatkozását meg-akarjátok nézni: meg-láttjátok holha fok tartományoknak uraságával díszkedtek, mind azon-által az ti magatok saját gazdagságának rabjai vadtok, Am-bátor mind annyit gyűjtsetek, valamennyit akartok, és mind azt tselekedgyétek, az mi kedveteknek tettezik. Bizonyára az én ítéletem szerint keveset használ akár kinek-is, ha minden féleg gazdagságokkal telyes háza legyen-is, hogy ha azon-közben elméje az telhetetlen kívánságtól el-bíratatott, mert az ragadozás által gyűjtetett, és az markos fősvénység által meg-tartatott gazdagság, mind jó híret nevét meg-kiffé-bíti és el-vélzi gazdájának, s mind peniglen annak életének meg-tartására és taplálására semmit nem használ. Nem hogy fok elszendeiglen titkoltathatnék el, de még csak fok napig sem lehet halgatásban, ha valaki az gazdagok között gazdagnak, és az bősültes emberek között tarthatik e bősültesének? Mert valaki az maga gazdagságát fölörte szereti, lehetetlen dolog hogy jó hírének nevének maga ne volna-ellensége. Vajha az fősvény gazdagokban az magok méltóságának áhítala annyi volna, mint az más ember gazdagságának kívánsága vagyon, az iltének engemet ugy szerezzenek, hogy sem az fősvénységnek molya, hogy így szellyak, életeknek nyugodalmát meg nem rágna, sem az gyalázatnak fene-betegsége jó híreket nevetek meg nem eméltetné.

Halljátok-meg ti Romaiak, halljátok-meg az mit mondandó vagyok: és vajha ti azt meg-érthetnétek! mert különbben én-is az én beszédemből, csak játzadoznom, hejában munkálkodnom, ti-is az én beszédemből, semmi hasznót nem vennétek. Látom hogy mindenitek gyűlöli az kevélységet, de edgyitek sem követi az szelidséget, minden-tek kárhoztartja az paráznságot, de edgyiteknek fints szívében az tisztaság és az bujaságtól való meg-tartoztatás: mindenitek szidalmazza az mértékletlenséget, de senki az mértékletlenséget nem követi: mindenitektől ditsírtetik az rűrés, de senki az szenvédést nem tselekefzi: mindenitek irtozik az hivolkodástól, és azonközben hivolkodtok: mindenitek iszonyodik az fősvénységtől, és ragadozónak adtatok magokat. Edgyet mondok, kit könnyhullatafok nélkül ez Tanács előtt ki nem-jelentek: hogy tudni-illik némellyek közzületek nyelvekkel igen ditsírik az józagos tselekedeteket, de azon-közben minden tagaitokkal minden vétkeknek szolgáltak. Azt-is gondoljátok, hogy az mellyeket mondok, nem az Romaiak kedvéért, kik Horvát országban vadnak, hanem az szentséges tanácsbéli rendekért, kiket most az Tanács háznál látok mondok. Ti Romaiak az ti Záfzloitoikon mint edgy emlékezteti jelöl szoktátok ezeket az igéket íratni:

ROMANORUM EST

Parcere subiectis, & d. bellare superbis.

Romaiakhoz illendő dolog kedvezni az meg-holdolotoknak, és az kevély engedetlenekeket had-dal fenyegeti.

De bizo-

| Uj Kalend. | és más Planéták folyási vagy XXX. napja. | Idő változása | O Kal. MARTIUS. |
|--|---|-----------------------|--------------------|
| APRILIS. | | | |
| 1 Hugo | ♂ ♀ <i>Bellona és Irene</i> | ♂ ♀ <i>dér.</i> | 22 Raphael |
| 2 Nagy Tsótert. | ♂ ♀ <i>edgymást</i> | ♂ ♀ <i>Nap fény.</i> | 23 Nagy Tsótert. |
| 3 Nagy Péntek | ♂ ♀ <i>kedvesen</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 24 Nagy Péntek |
| 4 Ambrus | ♂ ♀ <i>láttyák.</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 25 Bol. A. f. |
| * Christus halottaitól való fel-támadásáról, Marc. 16. | | | |
| 5 D Hufvét nap | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Né.</i> | ♂ ♀ <i>Szél és</i> | 26 A Hufv. n. |
| 6 Hufvét hétfő | ♂ ♀ <i>SS. ♀ ♀ mely</i> | ♂ ♀ <i>por eső.</i> | 27 Hufv. hétfő |
| 7 Hufvét ked | ♂ ♀ <i>helyeken az Huf.</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 28 Hufv. ked |
| 8 Liborius | ♂ ♀ <i>Egijjegyek, véti</i> | ♂ ♀ <i>szép me</i> | 29 Eristafius |
| 9 Bogislaus | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Halleluja</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 30 Adonias |
| 10 Ezechiel | ♂ ♀ <i>nagy örömmel</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 31 Amos |
| 11 Leo | ♂ ♀ <i>és békevel énekeltek.</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 1 S. György |
| * Az Thamás hihetelenségéről, Johan. 20. | | | |
| 12 D Quasimod | ♂ ♀ <i>♂ dir.</i> | ♂ ♀ <i>kedvesen,</i> | 2 A Quasimod |
| 13 Justinus | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Sz. György h.</i> | ♂ ♀ <i>majd szép</i> | 3 Christian |
| 14 Tiburtius | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | ♂ ♀ <i>meleg</i> | 4 Ambrus |
| 15 Anastafius | ♂ ♀ <i>Egész és vidám</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Ta.</i> | 5 Abigail |
| 16 Malachias | ♂ ♀ <i>♂ ♀ idő</i> | ♂ ♀ <i>vaszi</i> | 6 Celestinus |
| 17 Rudolphus | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | ♂ ♀ <i>napok.</i> | 7 Aaron |
| 18 Aeneas | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | ♂ ♀ <i>széles</i> | 8 Liborius |
| * Jetus magát mondogajó Pálistornak lenni, Johan. 10. | | | |
| 19 D Mifer. Dom | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Ainol</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 9 A Mifer. Do. |
| 20 Abfolon | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Iselekedések és</i> | ♂ ♀ <i>E ♀</i> | 10 Ezechiel |
| 21 Fortunatus | ♂ ♀ <i>♂ ♀ 7. r. mordály Praeti.</i> | ♂ ♀ <i>szép meleg</i> | 11 Leo |
| 22 Cajus | ♂ ♀ <i>♂ ♀ kált folynak mo.</i> | ♂ ♀ <i>száraz</i> | 12 Julius |
| 23 Albert Püspök | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Stanigen.</i> | ♂ ♀ <i>napok.</i> | 13 Justinus |
| 24 Sz. György | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Isten tartoztat meg</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 14 Tiberius |
| 25 Márk Evang. | ♂ ♀ <i>♂ ♀ öket.</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 15 Charifus |
| * Az Taniiványok izomorúságáról, Johan. 16. | | | |
| 26 D Jubilate | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Gyertyára és tűz.</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀ hives</i> | 16 A Jubilate |
| 27 Anastafius | ♂ ♀ <i>♂ ♀ SS. h. ♀ ♀ vigyázz.</i> | ♂ ♀ <i>szél zá.</i> | 17 Rudolph |
| 28 Vitalis | ♂ ♀ <i>♂ ♀ 4. r. Bq. ♀ ♀ h</i> | ♂ ♀ <i>por. dörgő</i> | 18 Aeneas |
| 29 Reinmund | ♂ ♀ <i>♂ ♀ Hadi tanács tartatik.</i> | ♂ ♀ <i>esős idő.</i> | 19 Hermoge: |
| 30 Eristafius | ♂ ♀ <i>♂ ♀ SS. h. ♀ ♀</i> | ♂ ♀ <i>♂ ♀</i> | 20 Abfolon |

De bizonyára igazában mondanátok:

ROMANORUM esse

Innocens spoliare & perturbare quietori.

Az Romaiaknak tulajdonságok: Az ártatlanokat nyuzni fosztani, és az békeséget nyugtalmatokat háborgatni. Mert ti Romaiak semmik egyebek nem vadiok, hanem csak az békeség szeretőknek háborgatói, és más ember veritékének és munkájának ragadozói.

Itt az Parasz ember az Romaiakhoz való panaszkodó beszédeben tovább még, és így szól:

Azt kérdem tőletek Tyberis vize mellett született Romaiak, mitsoda közben ve-rett dolgokat voltmi velünk, Duna mellett lakozókkal? Avagy láttatok-e, hogy mi az ti ellenségeteknek baráti voltunk, avagy magunkat ti hozzátok ellenségképpen mutattuk volna? Avagy hallottátok-e Romában csak hírrel-is, hogy az mi hazánkat, és saját földünket el-akarván hadni, más földre szándékoztunk volna? Avagy bizonyosan meg-értettétek, hogy mi Fejedelmünk ellen pártot fűtven, más nemzetség-hez hajlottunk volna? Avagy hogy követeket küldöttetek volna hozzánk, és az ve-letek való barátságra intettetek volna? Avagy hogy valaki az mi hazánkból jötté Romában, és titeket úgy mint ellenségeket haddal fenyegetett volna? Volté oly Ki-rály az mi országunkban, az ki halála előtt való testamentomában titeket hagyot vol-na örökösül, hogy annak színe alatt birodalmatok alá hajtánátok? Találtatok-e vala-mi oly régi törvényt, avagy valami új szokást, mely azt tartaná, hogy az nemes Német ország az kevély Romának birodalma alá tartoznék meg-hodolni? Avagy az ti hadi-teregiteket töröltük-e el, mezeiteket rabollyuké, országotoknak lakosait praedálljuké, cártunké ellenetek való ellenséget, hogy ezekre képest rajtunk boszszút akarván álla-ni az mi földünket rabollyátok? Ha ti veletek egy izomfészékben laknánk, nem volna tsuda, hogy edgyik fél az másik féltől országból ki fordítatott volna, mert-gyakorlat szokott lenni, hogy valami sovány földnek oltozásában két féle nép meg nem alkatik, kik között hozszú ideiglen való had támad.

Bizonyára mi köztünk, és ti köztetek Romaiak, ez hadközásnak femmi oka nem volt. Mert Német országban mind kegyetlenségeket, s mind híreket edgy-tesz s mind egy időben érzettük és hallottuk. Ha ezekre képest, mellyeket mondot-tam gyomrotek fel-imőlyödik: kérek hogy azokat az mellyeket mondandó vagyok jó kedvel vegyetek hogy tudni illik ugyan azon egy napon mind az Romaiaknak hi-re s mind az kegyetlenségnek istentelensége az mi hazánkuak lakosira érkeztenek. Mit mondgyak már róbbet Romaiak, avagy az isteneknek gondviselatlensége, avagy az embereknek vakmerő bátorsága felől, nem tudom, Mert az kinek fok vagyon la-tom hogy azt az kinek kevés vagyon, erőszakkal el-nyomja: Es az kinek kevés vagyon kedve ellen-is szolgálni kell annak, az kinek fok vagyon: Es az meg szelidíthetetlen főlvénység az tirkos gonofságnak meg-felel, az tirkos gonofság ablakot nyit az nyil-ván való ragadozóknak: lenki fints ki ezek ellen álljon; az honnét végre az követ-kezik, hogy az gonofs ember kívánsága az szegénység kárából tellyék ki.

| Uj Kalend. M A J U S; | és más Planéták folyási vagy XXX. napja. | Idő vázorlat | OKal. APRILIS. |
|---|---|-----------------|--------------------------|
| 1 Philep Jakab | Pana- | meleg | 221 Ornatu |
| 2 Sidmond | szolkodó torok fájás, | dö. | 22 Cajus |
| * Chriftusnak Anyához való menetéről, Johan. 16. | | | |
| 3 D Cantus | találás Qc. 2 9 | álhatatlá. | 23 A Canute |
| 4 Florianus | 8. d. Hirtelen haldl. | bíves szél. | 24 Albertus |
| 5 Gothard | Artalmas Ma- | zápor eső. | 25 Marcus |
| 6 Haggeus | juli idő, öreg | Ezechias | 26 Ezechias |
| 7 Juvenalis | és nehezkelek féltelmes | Anastafius | 27 Anastafius |
| 8 Stanislaus | idejek. | Vitalis | 28 Vitalis |
| 9 Efaías | Az jó tanács. | Reinmun. | 29 Reinmun. |
| * Chriftus nevében való imádságról, Johan. 10. | | | |
| 10 D Rogas | közafók hátra mara- | széles | 30 A Rogas |
| 11 Gangolfus | SS. 9 8 dök, Az ső. | dörgő es. | 1 Phil. Jakab |
| 12 Pancratius | 3. r. Pünk. h. 4 4 0 | zápor. | 2 Sidmond |
| 13 Servatius | étes Földhő alatt féltik | jobb. | 3 X találás |
| 14 Aldozo | az feje Sás és sárga. | szűz. | 4 Aldozo |
| 15 Sophia | Liliom egy szép Tsilla- | napok. | 5 Gothard |
| 16 Nicephorus | Qc. 2 9 0 0, 0 0 | mnydörges | 6 Haggeus |
| * Jetus ígér vigaszt. Isteni Lelket, Johan. 15. | | | |
| 17 D Exaudi | 3 4 3 0 0 | meleg | 7 A Exaudi |
| 18 Ericus | Isten oltalmazzon az | es száraz | 8 Stanislaus |
| 19 Potentiana | h. 0 0 reggeli de- | ifjúság | 9 Efaías |
| 20 Sibylla | 7. d. 0 0 0 0 0 rektul. | széles és | 10 Hlob |
| 21 Valens | 0 h 0 Hommat jő az | bíves e. | 11 Gangolfus |
| 22 Helena | az gonofság, hogy ez | 0 0 0 0 | 12 Pongratz |
| 23 Desiderius | 0 4 0 0 0 0 0 | széles. | 13 Severinus |
| * Az el-botsátando Izent Lélekről, Johan. 14. | | | |
| 24 D Pünköszt n. | Világ teljes áno- | szép me- | 14 A Pünköszt. |
| 25 Pünk. h. Orbá | sággal | leg. | 15 Pünk. h. Orbá |
| 26 Pünköszt ked | 0 h. 0 4 az ördög- | Nyári szél | 16 Pünköszt ked |
| 27 Kántor | 0 1 1. eül. 0 0 | ifjúság meny | 17 Kántor |
| 28 Vilhelm | 0 h 0 | dörgő es. | 18 Ericus |
| 29 Maximinus | 0 2 0 0 0 Gyer- | termő | 19 Potentiana |
| 30 Wigand | 0 0, 0 4 mekek be- | eső | 20 Sibylla |
| * Jetus tanítványai káoi, Matth 18. [Az Nicodemusokról, Johan 3. | | | |
| 31 D. Tr. p. P. | Sz. Három | meleg | 21 A Sz. Három |

21. 22. 23. *fennmaradt tanítás.*

Hallyátok-meg Romaiak, hallyátok-meg, az halhatatlan Istenekre kényszeríték fel-en el- füllel és figyelmelettelleggel végyétek elzettekben az mit mondok. Szorgalmatossan meg-lásátok mit iselekeztetek. Mert avagy hogy az Istenek az emberekre való gondvitelét le-törték, avagy szükség-képpen az következzék, hogy az emberi nemzetségnek rövid időn vége legyen, avagy az egész világra veszedelem szálljon, avagy ez világnak gubernálásának kormánya el-fordul, avagy annak igazgatását az Istenek le-részlik, és mindenk az szerentsének sima rengelyén folyó kerekén fordollyanak, avagy soha az előt nem látott és nem hallott dolgot lássunk; avagy az mit az nyolitz száz elztendő alatt nyertetek, nyolitz napiglan el-vesztetek. Mert semmi nem-lehet igazab, mint hogy az kik erőszak rétellet kegyetlenek akartatok lenni, az Isteneknek akarattok és igaz tettések szerint rabok legyetek.

Ne ítéllyétek Romaiak, hogy az mi Német országnkat meg-vettétek és hadol-tottatok, hogy az vitézségnek serénységével lőtt volna. Mert mi nálunknál sem hadakozóbbak, sem bátorságozabbak, sem vitézebbek, sem erősebbek nem-vartok; hanem mivel hogy mi az Isteneket bűneinkkel meg-bántottuk, az ő titkos tanácsokban ve-ezték, hogy az mi mód nélkül való vétkeinknek meg-büntetésére és fanyargására ti véledek, mint kegyetlen hohérok, állyenek. Magatokat se tartátok oly erősekknek, minket se ítéllyétek oly erőseneknek, hogy az nem lehetet volna, hogy mi nekünk meg-győzötteteknek el-prádltatott marhánkban, részfesek nem lehetettek volna, hogy ha az Istenek sem egy felé, sem más felé jó akaratul nem volának volna, avagy magokat közben vetvén mind ti-nétek, s-mind mi nekünk egy aránt kedveztenek volna. Mert ha igazat kell mondani, az győzedelmet nem az ti fegyvereteknek, melyeket Romából ki hoztatok, hanem az mi vétkeink sokságának, melyek Német országnban volának, köszönnyétek. Mivel hogy azért mi el-vesztünk, nem bolondságunk, nem restségünk avagy erőtlenségünk és felelmes állapotunk miatt, hanem inkább hogy gonoszok voltunk, és az Istenek reánk haraguván nekünk nem kedveztenek. Mit írtetek magatok felől Romaiak ha gonoszak lésztek, mint hogy azok is vadatok, és az Isteneket is ha meg-bántjátok, mint hogy meg-is bántottatok, haragulznak is reátok?

Annak-fölötte arra képest se reméllyétek ti Romaiak bizonyos győzedelmet, hogy nagy roppant feregeket gyűjtőtök, sok pénzettekkel hátkodtok, és az ti részfetekről hatalmas Istenitek vadnak, avagy hogy nagy alkormányu templomokat építettetek, és fényes áldozatokkal szolgálván tisztelitek az Isteneket. Mert tudnotok kell ha nem tudjátok: hogy senki az Istenekkel nem részesülhet, valakinek az jószágostsekedetekkel békesége nem volt. Ha az diadalmakra és az szép nyereséggel való győzedelmekre több dolog nem kívántatnék, hanem csak az hadi fortélyai való tiszteltés és áldozás, okos mellelleggel való les, az vezér Hadnagyoknak szerentsés maga vitétségek, az vitézeknek serénységek és erősegek, az nagy sokaságu roppant feregek; bez-meg bolondság volna ezeknek az hadban való vitélek és szükségek felől nem gondolkodni. De mit mondgyunk? holott ő maga az naponként való szem látomás által által tanubizonyoságot tévzen, hogy az emberek csak hartzal viaskodhatnak az győzedelem penig egyedül csak az Istenektől engedetik. Ha ítéletben meg nem találta-

| Uj Kalend. J U N I U S: | és más Planeták folyási, vagy XXX. napja, | Idő változása | O Kal. M A J U S. |
|--|--|------------------|-----------------------|
| 1 Gottschalck | Apert port: | nagy szél | 22 Helena |
| 2 Edeltrud | Tűz és víz kár-tétele, | | 23 Desiderius |
| 3 Erasmus | 7.r. Bq. 4. A per: por: | dörgő zápor | 24 Antiochus |
| 4 Ur napja | Bq. 4. sokakat meg | | 25 Orban |
| 5 Bonifacius | * SS. h. h. | és fény | 26 Beda |
| 6 Benignus | Qc. 4. szomorít, | árvizzal | 27 Ludolph |
| * Az nagy Vatsoráról, Luc. 14. Az gazdagról és Lázárról, Luc. 16. | | | |
| 7 D. 2. post P. | 1. Tr. 4. Qc. 4. | zúzza. | 28 A. 1. Trin. |
| 8 Medardus | Békeségről Egi jegy, | város. ál. | 29 Maximin |
| 9 Gebhardus | szólnak; de még is had. | hatatlan, | 30 Vigand |
| 10 Orphanus | Qc. 4. ról gondol. | haragos | 31 Petronella |
| 11 Barnabas | 10. r. látható -béli | dörgő kö. | 1 Sz. Ivan |
| 12 Olympia | (fogysk: | esős idő, | 2 Edeltrud |
| 13 Tobias | kodnak, Föld Indulás, | | 3 Erasmus |
| * Az el. vezett juhrol, Luc. 14. Az nagy Vatsoráról, Luc. 14. | | | |
| 14 D. 3. post P. | 3. Tr. Egésztelen idő, | jobbulás, | 4 A. 2. Trin. |
| 15 Vida | Elszes gyerme- | gyönyörű | 5 Bonifacius |
| 16 Justina | kek jönnek ez | meleg | 6 Benignus |
| 17 Montanus | világra. | | 7 Lucretia |
| 18 Gratianus | 3. r. h. c. Cap. Med. | nyári | 8 Medardus |
| 19 Gervasius | napok, nagy | napok, nagy | 9 Gebhard |
| 20 Florentia | Cz 63. hószab nap, | szél. | 10 Orphanus |
| * Szent Peter h. Jázásáról, Luc. 5. Az el. vezett juhrol, Luc. 15. | | | |
| 21 D. 4. post P. | 3. Tr. Nyár kezdeti | eső és | 11 A. 3. Trin. |
| 22 Achatus | * Majd 4 | zápor. | 12 Olympia |
| 23 Basilus | hallunk újsá- | | 13 Tobias |
| 24 Kereszt. sz. Ján. | Qc. 4. got, ifzonyú | bévség, | 14 Eliseus |
| 25 Prosper | 6. d. vér-ontó mor- | meny dör. | 15 Vida |
| 26 Jeremias | 4. d. lysiságról. | gő, meleg, | 16 Justina |
| 27 Lázló Kir. | h. | hives eső, | 17 Montanus |
| * Az Phariseusok igazságáról, Matth. 5. Az irgalmasságról, Luc. 6. | | | |
| 28 D. 5. post P. | 4. Tr. Az nehezke- | fől. | 18 A. 4. Trin. |
| 29 Péter és Pál | Bq. 4. neknek időtlen | hős, meleg | 19 Gervasius |
| 30 Theodosius | Q. h. szülések. | | 20 Florentina |

1. Perünj Lék és Lékunda.

19. Lohesaj Terminusta, Sumada sm.

1. Jólai. vagy Bistrom 24.

2. Lohua.

3. Paringara
































4. Sz. Miklos vagy sz. János 34

kozom az Istenek ellen lőtt vétkeinkért, elég büntetéssel meg-fizettünk, ugy arán-
zom: nem hiszem penig hogy ti az mi rajtunktőrt kegyelenségekért, és az Istenek
hez való hálá-adatlanságokért, csak egy tsepyére is büntetettétekkel meg-fizette-
tek volna: bizonyos vagyok penig benne, hogy még jövődében kemény bünteté-
sekkel fogtok fizetni, és leherő dolognak is tartom, hogy az kiket most úgy tartotok,
mint egy rabokat. Uraitoknak kezditek ismérni.

Holott ebben az én útamban ifzonyú kietlen hegyeket, külömb-külob-m-féle tar-
tományokat, sok népeket, ifzonyú földeket, ostoba idegen nemzeteket láttam, és meg-
mértem hány mély földnyire vagyon Német ország Romától; nem tudom micsoda
bolondság szállotta az Romaiakat, hogy Német országot ellen haddal jöjjenek. Mert
ha az pénznek kívánságából tselekedtek, Német országnak mind meg-holdoltatásá-
ra, s mind mostan való meg-tartására meg számlálhatatlanszor nagyobb summa pénzt
költet veletek az az ország, hogy nem mint ő most az menüit fizetne, avagy ez u-
tán-is sok elzetendővel fizetendő volna. Es még az-is meg-lehet, hogy ti tületek ha-
maréb el szakadhat ő, és rajta való uralkodástokat hamaréb el-velzhetitek, hogy nem
mint az reá költött pénzerek belőle visszfa térhessen; Hogy ha penig nem egyeb okra
nézve mondgyátok meg holdoltatniak lenni Német országot az Romaiaknak, hanem
hogy annak meg holdoltatásában Roma nagy ditsirettel ditselkedhetnék, ez is merő
hívság és nagy bolondság. Mert vajki keveset használ valamely nemzetségnak kö-
falait meg-venni, és az hely lakosinak elméjeket idegeníteni.

Ha penig az Romai birodalomnak küllyeb terjesztéseért, és annak határainak tovább
való vetéseért mondgyátok Német országot az ti birodalmatok alá hajtani; ez is az
ok ennékem földtete mód nélkül valónak látnak: Mert nem illik eszes emberhez bi-
rodalmát nevelni és ditsiretét kissebíteni. Ha mondgyátok hogy azért indítottatok
ellenünk hadat, hogy tőletek idegen nemzetek ne lennének, és kegyelenség alatt ne
elmenék; hanem hogy az ti jó törvényetekhez és jó szokásokhoz szoknánk; meg-
hallják, ha ez így fog valaha lenni. Mert hogy hogy lehessen az meg, hogy másnak
az jó életnek jó módgyát szabjátok, magatok penig az ti eleireknek törvényét és jó
szokását meg-fizgitek? Phüjzéggyen s-gyalázat mást tanítani, és erköltsében job-
bitani, és magában jobbitásra való vétkeket találni; mert soha sem láttatok hogy az
szándalvak vezér nélkül szűkölködnének.

Me y dolog holott így legyen, mint hogy bizonyára ugy-is vagyon, hogy tudni-
illik Roma semmi okot semmi alkalmatosságot nem talált abban, hogy ily nagy ke-
vélyen az ártatlan Német országnak el-foglalására, és bírására jőne; noizsa bárc-
mindnyá an erővel, hatalommal, latorsággal, nyüzállal fofztállal, edgyikünk az má-
sikunkon azttegye, az mit tehet. Mivel-hogy el annyira meg-rofzult immár, meg-
velzett, és az Istenektől el-hagyattatott immár ez világ, hogy (az mint nyilván való
képpen ki-tettzik) ki mit kaphat hozza állon, és az ki ki meg akar ölni, öltön ölyre,
és az mi még mindeneknél leg gonofzab, el annyira vadnak, el annyira meg job-
bithatatlanságra jutottanak mindenek, és naponként oly dolgok léteznek, hogy sem-
az Magisztratus azt meg-orvosolni nem akarja, sem ő magok az meg nyomorgattatot-
s bolizizáság szenved emberek ezek felől panaszolkodni ne merjenek. Te felső

| Uj Kalend. | és más Planéták folyásai vagyon XXXI napja, | Idő váhozás | O. Kaf. |
|--|---|--|-----------------------|
| JULIUS. | | | JUNIUS. |
| 1 Theobaldus |  O u 1. uizet és Prálatok |  21 Rahel | 21 Rahel |
| 2 Sarlos B. Afz. |  C 9. d. békeségben for. |  22 Achatus | 22 Achatus |
| 3 Cornelius |  g odgyatok, most |  23 Balás | 23 Balás |
| 4 Ulrichus |  i deje. Utálatos árulárás |  24 Ker. S. Ján | 24 Ker. S. Ján |
| * Jelus meg. elégít 4000. embert, Marc. 8. [Sz. Péter halálzásáról, Luc. 5. | | | |
| 5 D 6 post P. |  s Tr. praefikélatik. |  25 A 5 Trin | 25 A 5 Trin |
| 6 Antonius |  Q 9. d. Az Békeség |  26 Jeremias | 26 Jeremias |
| 7 Esther |  g ontói még iszongal. |  27 László K. | 27 László K. |
| 8 Kilianus |  g matosok. Az sejtér Lo- |  28 Josua | 28 Josua |
| 9 Cyrillus |  n ak forrályai és mind |  29 Pét. és Pál | 29 Pét. és Pál |
| 10 Israhel |  e rővel sognak utánna |  30 Theodosi. | 30 Theodosi. |
| 11 Eleonora |  O. r. S. Jak. Isfelkedni |  1 Sz. Jakab | 1 Sz. Jakab |
| * Az hamis Profetákról, Matth. 7. [Az Phariautok igazságáról, Matth. 5. | | | |
| 12 D 7 post P. |  6 Tr. yertyára és Tüz- |  2 A 6 Trin | 2 A 6 Trin |
| 13 Margit |  Δ 7. d. re vigyázz. |  3 Cornelius | 3 Cornelius |
| 14 Bonaventura |  Q 9. d. Szép módgyavan |  4 Ulrichus | 4 Ulrichus |
| 15 Apostolok ösz |  * h 0. most a' békesé- |  5 Anshelmo | 5 Anshelmo |
| 16 Valterus |  g es edgyességek. Egy |  6 Antoninus | 6 Antoninus |
| 17 Alexius |  E rősség álnoksággal és |  7 Esther | 7 Esther |
| 18 Rosina |  10. r. Q 9. d. árulár- |  8 Kilianus | 8 Kilianus |
| * Az hamis Satarról, Luc. 16. [Jelus meg. elégít 4000. embert, Marc. 8. | | | |
| 19 D 8 post P. |  9 Tr. állal vétenek meg! |  9 A 7 Trin | 9 A 7 Trin |
| 20 Elias |  M ordály égetők szente |  10 Israhel | 10 Israhel |
| 21 Praxedes |  s zéllyel járnak. |  11 Eleonora | 11 Eleonora |
| 22 Maris Magd. |  Q 9. d. Canicula kezde |  12 Henricus | 12 Henricus |
| 23 Apollinarius |  K erti és Mezei veremén |  13 Margit | 13 Margit |
| 24 Christina |  v eszedelemben áll, |  14 Bonavent | 14 Bonavent |
| 25 Jakab Apostol |  2. r. Δ 7. d. Q 9. d. |  15 Apost. öszk. | 15 Apost. öszk. |
| * Jerusalembel vézedelemről, Luc. 19. [Az hamis Profetákról, Matth. 7. | | | |
| 26 D 9 post P. |  3 Tr. nagy vér ontás, |  16 A 8 Trin | 16 A 8 Trin |
| 27 Berthold |  L engyel és Török or- |  17 Alexius | 17 Alexius |
| 28 Sigfrid |  s zagból nag' hadi kiáldás |  18 Arnolfus | 18 Arnolfus |
| 29 Martha |  Q 9. d. Angliának ke- |  19 Mariana | 19 Mariana |
| 30 Beatrix |  m ény dolga. Az kek |  20 Elias | 20 Elias |
| 31 Iorh |  F olyamat ki-öntődik. |  21 Praxedes | 21 Praxedes |

+ *Lyphias* 7.
2 *ün* 3.

renden való Tiszteletűk és Magisztrátusok el-annyira könyörületesnek, és könyör-
gésekre meg-hajthatatlannak, el-annyira az szegény alattatok valóra gondvisele-
nek lévén, oly nagy rettegésben és felelemben hoztátok öket, hogy magok házá-
nál könnyebnek itéllyek el-fzenvedni az fok nyomorúságot, hogy nem mint előttek az
fok méltatlan dolgok felől panaszolkodni. Mely dolog bizonyára innen vagyon,
mivel-hogy ha val-kinnek házában, avagy maga-jelzágában történetből edgyetlen-
edgyellensége vagyon, ti köztöttek az tanátsbéli renden mindeniteknél kedvetlen-
ségben; mely dolog ezért vagyon, hogy az az ki az panaszt télti, fölőtte szegény; de
az, az ki el-en az panasz vagyon, igen gazdag.

Minek-utánna mind az ti jó szereztsétek, s-mind az mi szereztsétségünk így
hozta, hogy az mi Német országonkon való Uraságot az kevely Roma nyerné el; de
vallyon igazat itélteké, és hazánkban az békeséget és az tsendelleget meg-tartjátok és
Abban bizony femmi hint, sőt az kik hozzánk jönnek jelzágunkat és marhánkat raga-
dozzák: és az kik itthon házatokban vadtok, hírünket nevünket lopjátok-el, azt
mondogalván: hogy mitörvény, Király, okosság-nélkül való tudatlan panaszt ide-
gen nemzettek lévén könnyen az rabságra meg-holdolthattunk. Debizonyára ti
Romaiak ettől oly távol vadtok, mint az Eg az Földtől. Mert ugyarázom, hogy
mi femmi földön okosság nélkül való nemzetteknek nem mondatthattunk, mert
valamikeppen az Istenek teremtettenek, magunk házá-
nál tsak úgy élünk, sem az má-
sét nem kívánnyuk, sem ragadozzuk, se el nem foglallyuk. Sokkal nagyob okra-
sággal mondhatom vala, meg-bírsálatok, hogy ti okosság nélkül való nemzettek vad-
tok, az kik az föld gyönyörűsége és bővön termő Olasz országgal meg nem eléged-
vén, ez egész föld kereksegen fok emberi vért ontott ki.

Hogy az rabságra méltóknak mondotok lenni minket, mivel-hogy Feje-
delmünk nintsen az ki parantsollyon; Tanácsunk nintsen, az ki igazgasson;
Hadakozó feregünk nintsen, az kiktől oltalmaztassunk: azt felelem hogy fem-
az hadakozó feregekre nem volt gondunk, mivel-hogy femmi haborgató ellense-
günk nem volt fem ilyen tanács nélkül, az ki minket igazgatna nem szűkölködtünk.
Mivel-hogy ki ki mind maga-forsával meg elégedett; Fejedelmeket sem enged-
tünk köztötünk lenni; mivel-hogy egyenlő méltóságban akartunk lenni, az mint
hogyl-vagyunk-is. Mert az Fejedelmeknek tilzti ez, hogy az kegyetlen Tiszta-
tók a le-nyomják, és az alattok val-kat békeségben tartsák.

Hogy azt mondjátok hogy az mi hazánkban femmi közönséges társaság, femmi
Polgári rend nintsen, hanem erdei Vad-megyára, mint az okatlan állatok élünk
szinten olyan okoskodással való mondas, mint az mint meg eddig okoskodtatok
magatokban. Mert mi az mi földünkben az hazig kereskedőket, és háborúság in-
ditok, avagy az kik idegen országból az mi földünkben minden veteknek és az
tobzodásuk kezkezt, avagy alkalmatlanságot hoztak femmi képpen el-nem fzenved-
tük. Minek-okaért mint-hogy földjezünkben tisztellegek voltak, és ételünk
ben it-lunkban az mértékletelleget fzeretük; különb-külböb fele tserebet élünk
és kereskedelmek nyeresége nélkül nem szűkölködtünk. Noha pedig az mi hazánk-
ban Carthago-beli Kalmatok ninsenek, Maurianiai olajt, Tyrus városbeli olaj em-

bert, Cantabriai atzét, Asiabeli keneteket, Spaniol országbeli aranyat, Britannia ezüstöt, Sidonbéli érrzet, Szeretsen országbeli felymet, Siciliai buzát, Créta szigetei bört, Arabiai bársony, nem találz: mind-azonáltal azon a földön fenevadak sem vagyunk, tellyesleggel az mi közönséges társaságunkban jó rend-tartás nélkül sem élünk. Mert ezek és egyéb effele dolgok, az vétekeknek gerjesztő tüzei inkább: hogy nem mint az jóságos tselekedeteknek őltőni az emberekben.

Továbbá csak az bődög és szerezés közönséges társatág, nem az melyben sok kereskedő emberek vadnak; hanem az hol sok jóságos tselekedetekkel tekintetes emberek laknak: nem az mely sok gazdagságokkal bővölködik; hanem az mely sok jóságos tselekedetekkel ditsekedik: nem az hol viszfázkodo emberek laknak; hanem az hol az békeség szeretői élnék. Az honnan következik, hogy az Romai közönséges társaság az sok gazdagságra nézve minékünk könyörületességünkre méltó: Német ország penig az szegénységért tinétek irigységekre való legyen. Vaj ha ti-is olyan egyenes elmével szenvednétek az ti gazdagságokat, minémű egyenes elmével szenvedgyük mi-is az mi szegénységünket? Így ti sem jöttetek volna ez előtt az mi földünket praedálni, mi sem jönénk most Romában ti felöltek panaszlan. Látom Romaiak hogy mind mi közzöttünk, s-mind ti közzöttetek nagy külömbség vagyon. Mert noha ti hallyátok az mi szegénységünket és nyomoruságinkat, mind azon által az ti kegyetlenségekben, és nyomoruságinkkon való gyönyörűségekben semmiraláb nem hadtok: Mi penig foha szemeinkről könyhullatásinkat el nem töröllyük, és szerentsétlenségünket elégséges-képpen meg nem sirathattuk.

*Továbbá, kezdett beszédit befejezi az Paraszt ember,
kemény feddőző beszédekkel.*

Meg-tsalattattok Romaiak, ha azt itilitek, hogy én azokat első számláltam ti néktek, mind valamellyek elő-mondandó dolgok voltanak. Mert némely hátra maradt dolgok, mellyeket immár fogok mondani, ti töletek hallásra hihetetlen dolgoknak fognak iteltetni; mind-azon által ne hídgyétek hogy én azoknak első számlálásában töletek való félelemben meg-reitennek, holott titeket is azoknak tselekedetétől semmi szemérmetséggel el nem vonlzon. Mert az nyilván való vétek az titkon való feddést nem szenvedheti el. Elégge nem tsudálkozhatom rajta Romaiak, hogy az mint még eddig tselekedtetek, oly tudatlan és ostoba Tiszt-tartékat, és gondviselőket küldötök hozzánk, hogy az Istenek engemet úgy szerezienek, sem az ti törvényeket minékünk meg nem magyarázhatták, sem az mi törvényeinket nem érthetik. Mely rossz dolognak az oka edgy, hogy nem azokat külditek mi hozzánk, kik az igazságnak ki-szolgáltatásában tudoflak és alkalmatosflak; hanem az kiknek Romában sok jó akarójok és kedvezőjök vagyon. Mint hogy azért az Romai Tanács-is az Tiszteteket inkább bizza azokra, az kik ugyan szorgalmaztattyák; hogy nem mint az kik azokra szorgalmatosflak volnának és meg-érdemlenék, fölötté keveset mondhatok előrtetek reájok azokra képest, mellyeket ott m nálunk, ti híretek és parantsolatosokat kívül mernek tselekedni. Mert minémű infruiciokat és parantsolatos-

| Uj Kalend. SEPTEMBER. | és más Planeták folyási, vagyon XXXX. napja, | Idő valtozási | O Kal. AUGUSZ. |
|---|---|------------------|--------------------------|
| 1 Egyed | Nehéz szülések. | borzas félt | 22 Philibertus |
| 2 Ephraim | Hamis praedikak, | Napfény, | 23 Zachariás |
| 3 Salome | □ ♀ ☿ | esős idő, | 24 Bertalan |
| 4 Mofes | ☿ ♀ ☿, Δ ☿ ☿ | fzeles | 25 Lajos |
| 5 Nathanael | Szép békesség Tsulag. | esős idő, | 26 Samuel |
| * Az Nimaiz özeveggyárol, Luc: 7. | [Az tüz poklokrol, Luc: 7. | | |
| 6 D 15. post P. | 14. Tr. Az Sasur. | Napfény, | 27 A 14. Tr. |
| 7 Regina | nuthygekezetek | ostromlo | 28 Augustino |
| 8 Kis Atzony | I.R. Sz. Mihály h. | esős idő, | 29 S. Ján: főv: |
| 9 Bruno | ☿ Reggeli hajnal * | fzeles | 30 Beniamin |
| 10 Pulcheria | hatarmázók. Az béke- | Napfény, | 31 Rebecca |
| 11 Athanasius | séges tanárskozások ta- | esős idő, | 1 Sz. Mihály |
| 12 Valerianus | ☿ h lálnak jó elő-me- | | 2 Ephraim |
| * Az Viz korságogyogytiszombat Luc 14. | [Az Mammon es ált. Mattho. | | |
| 13 D 16. post P. | 15. Tr. Tűzrevigázz, | meleg | 3 A 15. Tr. |
| 14 emelése | g.d. d. q. netek, | esős és | 4 Mofes |
| 15 Nicodemus | SS. h. ☿, Mérges, | zápor, | 5 Nathanael |
| 16 Kántor | Confectek eledelül | Napfény, | 6 Magnus |
| 17 Lampertus | ☿ ☿ ☿. Δ h ☿ léznek. | őfzi / zel, | 7 Regina |
| 18 Titus | □ ☿ ☿, Δ h ☿ | esős és za- | 8 Kis Atzony |
| 19 Januarius | ☿ ☿ ☿ | por, | 9 Gorgonius |
| * Az leg nagy parantsolatrol, Matth 22. | [Az Nimaiz özeveggyárol, Luc 7. | | |
| 20 D 17. post P. | 16. Tr. Kéinek és Ege- | Napfény, | 10 A 16. Tr. |
| 21 Máthé Evang | rök szerte forgolodnak, | meleg | 11 Athanasius |
| 22 Mauritius | o.r. ☿ az k., Nap és | őfzi | 12 Valerianus |
| 23 Hočas | Ej egy, ősz kezdenik. | napok, | 13 Enoch |
| 24 János fogont: | SS. ☿ ☿ Az Rak alant, | zápor, | 14 emelés |
| 25 Cleophas | és Viz mellet való orfza. | szép | 15 Nicodemus |
| 26 Eusebius | ☿ h gokat telij új baj. | idő, | 16 Euphemia |
| * Az inszakadozorol, Matth 9. | [Az Viz korságórol, Luc 14. | | |
| 27 D 18. post P. | 17. Tr. ☿ ☿ ☿ Az Hár- | fel, esős | 17 A 17. Tr. |
| 28 Ventzel | és muikkál fralmas | és Nap | 18 Titus |
| 29 Sz. Mihály | ☿ ☿ enekes. | fény, | 19 Januarius |
| 30 Hieronymus | C 2. f. ☿ dir. in SS. ☿ | zápor esős, | 20 Kántor |

kat adgyatok itt nékiek nem tudom, ők pedig nálunk mit seledgetnek, elő-izám álom.

Azti közöttünk való Tiszt-tartóitok valamit nékik adnak, azt mind szem-látomást vélik, el, és az mit el-tehetnek, titkon nyúznak föltnak szegény embert, ret-teneresén bírságolják, az gazdagnak véteit, az adományra láthatatlanná teszik, fo-
kat főre lábralenni meg-engednek, hogy az nyuzásra és bírságlásra annyival több al-
kalmatosságok lehessen: Gyakorta az községnek igazgatásáról el felekeznek, hogy
az ő gyönyörűségeknek és gonofságoknak adhassák magokat; fok embereknek go-
nofságokat kellene meg-feddeni, azon közben azon gonofságoknak szerző okai. Az
vékony szerű emberek törvényt szolgáltatni hiában kívánnak tőlők: egy summában
Romaiknak tartják magokat, és azt az földet nyúzni föltni az emberektől nem-
szegénylik.

Mi dolog ez Romaik? vallyon léfzené valaha vége az ti parantsolatban való ke-
velységeknek és az nyúzás föltnában való ragadozó főlvénységeknek? Mondgyá-
tok meg mit akartok, ennyi fok ifzonyú inségekkel ne kinozzatok. Ha az mi fiait-
kért tselekészitek ezeket, nofza fűzzétek őket rendel az lánczokra, és rabságra Romá-
ban hajtván, rabi szolgálásban tartásat őket; hiszem tudom nagyobb valat nem ár-
hettek lábokra, hanem csak az mellyet el-vifelhettek: de oly parantsolatokat és adó-
fizetéseket vettek rájok, mellyeket meg nem tselekedhetnek. Ha jószágunkért és
marthánkért tselekészitek ezeket, mennyetek-el, és minden marthánkat hajtásatok el.
Mert mi Németek mi nem olyan elmével bírunk minéművelti Romaik, kik tudni-
illik hogy gazdagon halhassátok meg, azon örültök, hogy mi szegénységben éllyünk.
Ha pedig attól féltok, hogy hazánk ellenetek fel ne támadgyon, tsudálnám én azt, ha
ti azt csak meg-gondolnátok is. Mert csak azért is hogy ti miattatok el-annyrá meg-
fogyatkoztunk, ha kezes zálogokat attok közzénk, hogy ti töletek az mi földünk el-
nem puszttatitok, én-is zálog kezefeket adok ti köztetekben, hogy soha töletek el nem-
pártolunk. Ha szolgálatunkal meg nem elégedtek, ütessétek el fejünket mint az la-
troknak. Mert el hűgyétek, fokkal-is kisebb keferűséggel léfzen nyakunkon a'pal-
los, hogy nem lelünkön az ifzonyú kegyetlenség.

Akarjátoké tudni mit tselekedetek Romaik? mindnyájan mi Német országnak
lakói őfzve esküdtünk, hogy tellyességgel közzülünk senki feleségével nem nyájas-
kodik, sőt mindenikünk feleségétől meg-tartoztatja magát, hogy azon az földön-
ne szaporodgyunk, arra-is őfzve-esküdtünk, hogy magunk fiait-is mind meg-öllyük
hogy tudni illik ilyen ifzonyu fene kegyetlen Fejedelmeknek, kegyetlen hatalmak a-
lati nekényszerítésünk hadni őket. Mert inkább akarjuk, hogy szabadságban hallya-
nak meg, hogy nem mint rabságban éllyenek. Mint kétségben esett emberek az test-
nek okalan bujaságát egész életünkben természetünknek meg-tartoztatásával meg-
oltani, végeztük, hogy az után semmi afzfonyi-állat terhes ne légyen. Mert hűz
avagy harmintz efszendeig inkább akarjuk természetünket meg tartoztatni, hogy nem-
mint fiainkat örökké való rabságra hadni. Ha fiainkra ugyan azon nyavalyák szál-
lanak, mellyeket mi atyák már meg-kosztoltunk: nemcsak jó az életet meg nem en-
gedni nékik; de még job-is volna meg nem engedni hogy születettének. Nem.

| Uj Kalend: OCTOBER. | D és más Planáták folyási. vagyon XXXI. napja. | Idő változás | O Kalend. SEPTEMBER. |
|---|---|-------------------|-------------------------|
| 1 Volckmarus: | Bq h 8 h perplejad. | ✠ 8 ♣ | 21 Máthé Ev. |
| 2 Volradus: | dér, Az Saturnistának | ♠ 8 ♣ szél. | 22 Mauritius |
| 3 Jairus: | □ h sejek le-függ. | ♠ 8 ♣ tiszta | 23 Hoseas |
| * Az Király fia menyegzőjéről, Matth. 22. [Az leg nagyobb parants: Matth. 22. | | | |
| 4 D. 10. p. P. Fer. | 13. Tr. Fő szédülés és fo- | ✠ 8 ♣ hideg szél. | 24 A. 18. Tr. |
| 5 Fridbertus: | Δ 4 lyás fog uralkod. | ✠ 8 ♣ | 25 Cleophas |
| 6 Fides: | □ 4 Δ h, □ 8 ni, | ♣ 8 harmat. | 26 Eusebius |
| 7 Spes: | ● o. d. Mind szent h. | ♣ 8 jobbulás. | 27 Adolphus |
| 8 Charitas: | Qt. 4 8 8 | ♣ 8 szeles. | 28 Ventzel |
| 9 Dionysius: | Az Hollandiának lé. | ✠ 8 ♣ | 29 Sz. Mihály |
| 10 Gedeon: | 8 h szén újabb bajja. | ♣ 8 Nap fény. | 30 Hieronim: |
| * Az Kapernaumi izáados híaról, Joh. 4. [Az ina izakadozotról Matth. 9. | | | |
| 11 D. 20. p. P. | 19. Tr. Bq. h 8 | ✠ 8 ♣ szél. | 1 A. 19. Tr. |
| 12 Maximilian: | dér, Alnok hadi dol- | ✠ 8 ♣ | 2 Volradus |
| 13 Angelus: | gok praetikaáltak. | ♠ 8 alhatatlan. | 3 Jairus |
| 14 Calixtus: | 5. r. Franciában is jár | ♠ 8 szél. | 4 Ferentz |
| 15 Hedvig: | □ 8 az egyenletesség. | ♠ 8 tiszta. | 5 Fridbertus |
| 16 Gál Apátur: | □ h Félelmes úto fo- | ✠ 8 ♣ | 6 Fides |
| 17 Henningus: | Qc. h 8 8 lyás. | ✠ 8 ♣ | 7 Spes |
| * Az Királynak izoigaival való izámy, Matth. 18. [Az Király fia menyegzőjéről Matth. 22. | | | |
| 18 D. 21. p. P. | 20. Tr. Lukás: Az pa- | ✠ 8 ♣ | 8 A. 20. Tr. |
| 19 Prothomæus: | rafzolkodo és szomorú | ✠ 8 ♣ | 9 Dionysius |
| 20 Vendelinus: | Δ 4 8 Enekek váltó z. | ♠ 8 esős, felle- | 10 Gedeon |
| 21 Orfolya: | ● 4. d. nak jó örvéde- | ♠ 8 ges. szél az. | 11 Burghard: |
| 22 Cordula: | ● az m. tes Enekekre. | ♠ 8 ősz idő. | 12 Maximilia: |
| 23 Severinus: | 8 h Panafzolkodo ha- | ♠ 8 hideg | 13 Angelus |
| 24 Nathan: | mar jövő gutta ütése. | ♠ 8 ősz szél. | 14 Calixtus |
| * Az adópénzről, Matth. 22. [Az Kapernaumi izáados híaról, Joh. 4. | | | |
| 25 D. 22. p. P. | 21. Trinit. 8 h 8 | ♠ 8 esős és | 15 A. 21. Tr. |
| 26 Amandus: | Az hegyekre hó esik: | ♠ 8 köd. | 16 Gál Apát. |
| 27 Sabina: | 8 8 őrizd magadat az | ♠ 8 jobbu- | 17 Florentin |
| 28 Simon Judo: | 8 4 lopó és bizelkedő | ✠ 8 8 lás. | 18 |
| 29 Engelhard: | 8. d. mordály oktul, | ♠ 8 szép ősz. | 19 Prothomæo |
| 30 Theodora: | mert széllyel járnak. | ♠ 8 napok. | 20 Vendelin |
| 31 Farkas: | Δ h 8 □ h, □ 8 | ♠ 8 bites. | 21 Orfolya |

így kell vala tselekednetek Romaiak; hanem azon kellett volna lennetek; ha az országunkat erővel meg vettétek, jól is igazgarnátok. Mert így bizonyosan lenne, hogy az izegény rabok az igazságot egyaránt ki szolgáltatni magoknak látván; mind az előbbi bolzizásokról el felelkezzenék, s mind elméjeket az szolgálatra meg-felidítenék.

Mennyi szer azok felől az bolzizság-tételek és méltatlanságok felől, mellyekkel az ti Ispánitoktól, az Duna mellyékén terhelteztünk, Romában panaszlanijöttünk, az tanácsban ilyen váladízzal való feleletünk lőtt, hogy kegyelmessen meg-halgattatunk. De minnek-utánna meg-halgattatunk: az gondviseleésben oly kéfedelmessék vadatok, hogy míg csak az roz szókafoknak meg-jobbításához kezéhez kezdetek is; addig már meg vagyon az közönséges társaságunknak kára. Ennek okáért azok közül némelyeket rész szerént hogy meg-jobbítsátok, rész szerént pedig hogy tudatosokra nyilván legyenek im meg-jelentek. El-jó valamely szűkölködő ember előtökben panaszolkodni, és tőletek segítségét vár, kinek mint hogy pénze nintsen, hogy adgyon; bora fints, mellyel ajándékozzon; olaja nints, mellyet igitjen; bársonya nints, mellyet nyújtson; kedvessege fints, melyben bízhatnak; és dolgában segített-hetnek; jövődelme fints annyi, mellyel kívánságok szerént szolgálhatna, avagy izükségre való költséget tehetne, elő-mondván az Tanács előtt panaszízzát, semmit egyebet nem nyér ennel az szonál, tudni illik hogy rövid időn dögát meg kell látni.

Mit-mondgyak lenni többet; azt-is az keveset, az mi az izegény emberek az Tízrt tartókul meg-maradt, el-költeni; és noha azok közül az mellyeket kért, semmit ne végyen; mind-azonáltal az jó reménységgel táplálhatik, és életének nagyobb részét ugy-kelet izegénynek el-költeni; az mint mindenektől, edgyen-edgyen az jó akarattal teljes igireket hallotta; de az után mindeneknek egyenlő fedélékből és edgyező végeztélekből lelkének nagy fájdalomával gázsa el fordítatik, és ő maga-is nyavalyás el nyomtatatik. Igyet fölörte igaznak hallja lenni, de mindeneknek értelemköl más-képpen való törvény tétellel itilitik. Így az nyavalyás kár vallott, ember, az ki egy ember felől panaszolt, vizsza térvén hazájában, sok emberek felől kenyszerítetik panaszolkodni, vádolván az gonofz szerentsét, és az bolzizó álló isteneket segítségül híván: Néha vagyon ez-is, hogy az Tanács eleiben gonofz vizálkodó emberek, nem el annyira, oly igaz és valóságos dolog miatt mint gonofságtól visszertervén panaszlanijönek, kiknek kettőztető beszédek, és alnoktsalárdkönyhulitáfokat mindigárt el-hívén az Tanács-béliek az Tízrt-tartónak avagy az Ispánnak parantsolnak, hogy az dögort jól meg-lássa és végben-vigye; párt gonofz embernek jövőle s-menése után többet fátadoztok azoknak meg-jobbításában és igazításában, mellyeket az hamis-Tízrt tartó avagy Ispán gondviseletlenül és hamisan végezett, hogy nem mint az mellyeket az nép hamisan tselkedett vala.

Az magam életet imé meg-mondom tinéktek Romaiak, melyből által láthatjátok, az én hazám-béli emberek; másoda életet éllyenek. En teiertzaka az erdőkön Mak izedéffel, nyáiban pedig aratáscimmel táplálgatom magamat, néha-néha ifjmet, mind szűk-egémért s mind mulatságnak okáért halászok, és így életemnek nagyobb részét elfezrendő által vagy az mezőn, vagy az erdőkben töltöm el; melynek okára, hogy

| Uj Kalend. NOVEMBER; | és más Planéták folyái vagy on XXX. napja. | Idő változás | O Kal. OCTOBER. |
|--|---|-----------------|--------------------|
| * Az jairus leánya tel tamadál: Matth. 9. [Az Királynak izolg: valoliz: Matth. 18 | | | |
| 1 D 23. post P. | 22. Tr. Mind szent Moft | 11/27 | 22 A 22. Trin |
| 2 Minden lelkek | ♂ Mars fia az Fő | ♂ ♀ | 23 Severinus |
| 3 Theophilus | ♂ rendelnél nagy | ♂ Nyárhoz | 24 Nathan |
| 4 Otto | ♂ Tűzevigyázzz, | ♂ halonló | 25 Chripinus |
| 5 Imre Király | ♂ 10. d. Sz. András h. | ♂ meleg na. | 26 Demeter |
| 6 Lenárt | ♂ kegyelemben vadnak. | ♂ pok. | 27 Sabina |
| 7 Engelbert | ♂ Bgt. ♂ ♀ ♂ ♀ | ♂ ♀ | 28 Sim. Juda |
| * Az mag. vető emberről: Matth. 13. [Az ado pénzről: Matth. 23. | | | |
| 8 D 24. post P. | 23. Trin. Az Szeren- | ♂ ♀ fcl. | 29 A 23. Trin. |
| 9 Theodorus | se és Eler. Napjané- | ♂ ♀ | 30 Theodra |
| 10 Landolphus | ♂ ♀ * 2. 0 mely | ♂ fcl. idő, | 31 Farkas |
| 11 Márton | Nagy Uraknak lefog | ♂ ♀ | 1 Mind szent |
| 12 Jonas | ♂ 2. d. h menni. | ♂ kedvetlen | 2 Mind szent |
| 13 Beretzk | ♂ Hamar jövő gut- | ♂ hideg | 3 Theophilus |
| 14 Levinus | ♂ h 0 ta üt és halál. | ♂ idő hív | 4 Otto |
| * Az Mular magról: Matth 13. [Az ver. oyo aizzonyról: Matth. 9. | | | |
| 15 D 25. post P. | 24. Tr. h Est-hajnal * | ♂ eső és hó | 5 A 24. Trin |
| 16 Homerus | ♂ Bgt. ♂ ♀ ♂ ret. ♂ ♀ | ♂ elegyesleg | 6 Lenárt |
| 17 Alphæus | ♂ Az Mars meg. betegül, | ♂ ♀ | 7 Engelbert: |
| 18 Volkhard | ♂ Bár most az Soldátok | ♂ ismét job | 8 Severus |
| 19 Ersébes | ♂ fegyverek hivelékbe | ♂ tőrhető | 9 Theodoro |
| 20 Herman | ♂ 10. r. dugják, mert | ♂ őszidő, | 10 Landonlp: |
| 21 Bold Afz. bé: | ♂ Az 1 keveserhaznál: | ♂ kedvetlen. | 11 Márton |
| * Az utalatos pulztetéről: Matth 24 Idem &c. | | | |
| 22 D 26. post P. | 25. Tr. Melancholia | ♂ fcl. eső | 12 A 25. Trin. |
| 23 Kelemen | ♂ ♀ B. h 0. ♂ ♀ | ♂ ♀ és | 13 Briceus |
| 24 Jofias | ♂ ♀ uralkodik, | ♂ hó elegyes. | 14 Obadias |
| 25 Katalin | ♂ Békéséges trakták sze- | ♂ ♀ leg. | 15 Lipold |
| 26 Conrad | ♂ rensésslen sejeztetnek | ♂ ♀ kedvet | 16 Othmarus |
| 27 Jofaphat | ♂ h 2 bé. h h 0 | ♂ len, hív | 17 Alphæus |
| 28 Günther | ♂ 1. d. Föld indulás, | ♂ őszidő, | 18 Gelafius |
| * Jegyek léteznek Napon és Hold: Luc. 21. [Jelus izamaron megyen Matth. 21. | | | |
| 29 D 1 Advent | ♂ Bgt. ♂ ♀ ♀ Máj | ♂ Ho és | 19 A 26. Trin |
| 30 Sz. András | ♂ és Lép béli betegségek, | ♂ eső, | 20 Herman |

tudatlanságban ne legyetek felőle, im meg tanítalak benneteket. Holott mind az bi-
tangban gyönyörködő Ispánokat, és az ti ragadozó Tíztartókat el annyira ke-
gyedleneknek, az szegény nyomorúlt köllőket pedig oly igen nyúztatni fosztani lá-
tam, és abban az országban oly fok vízfőz. vonásra zúrzavarra való alkalmatosságot,
már támogatni, és jobban jobban nevedetni, fok képpen azt az földet nyomorgattat-
ni, az közönséges társaságot fogatni tudgyam: jonak és igazlagnak szeretőket ke-
velet ismérjek lenni, és végezetre az Romai Tanátsból is kevés segítséget reménylek:
én szegény szerentsétlen ember ily ilyzonyú rettenetes nyúzást fosztást és veszedelmés
zúrzavart magam szemével hogy ne lássak, végeztem magamban, hogy barátimat és
házaamat el hagyván, számkí vetésre mennek, Mert inkább akarok az mezőkben
magam lakni, avagy vadon erdőben bújdosni, hogy nem mint földemimet és lakó tár-
samat minden nap sirva nézni. Továbbá ha én az fene vadak között némelyeket
nem bántok, ők sem bántanak engemet; az átkozott emberek pedig, még jó tetemé-
nyemre is bősztűsággal és gonofsággal illetnek. Bizonyára nyavalyás dolog valami
szerentsétlenségben elni: fokkal nyavalyásabb midőn valaki kárt avagy bősztűságot
vali, és meg nem orvosolhattya. De mind ezeknél nagyobb nyavalya, midőn az nyo-
morúság ellen való orvosság jelen vagyoni, és az ki meg-orvosolhatná, nem akarja;
az ki pedig akarna, nem gyógyíthattya meg.

O kegyetlen Romaiak! Nem tudom ha valamit azokban az nyavalyákban érzé-
teké, melyeket mi koldulunk és szenvedünk: Bizonyára az én szívemnek fájdalmát,
ki ezeket mondom könnyen által láthatjátok, kinek csak elő: számlálásból is sze-
meim könnyeznek, nyelvem tántorog, tagaim reszketnek, lelkem fogyatkozik, belső
tagaim el-olvadnak, testem el-fenyved. Kérlek mit írtek az én hazámban lenni, az
hol ezek ugyan szemmel láttatnak, füllel hallatnak, és kézzel tapasztaltattatnak. Bi-
zonyára fok és nehéz nyomorúságokat szenved az szegény Német ország, hogy még
az kegyes Istenek is szánk bennünket. Nem kérlek arra, hogy efféle szomál gyom-
rotok fel ne imeledgyék, és benne hogy meg-neürközzetek. Hanem csak ez-edgyet
kivánom; hogy az melyeket mondok, jól meg-értsetek. Mert ha az észfelegnek di-
csíreiről meláni magatoknak akarjátok tulajdonítani, mint hogy meg-is tselekeztetek,
nyílvárt meg láttjátok, hogy semmi képpen nem tsuda, ha az fok nyomorúságok
matti emberi mód szerént keferűségre indítottunk, és büfűlással meg indulunk, mely
nyomorúságok az emberek között minden emberekkel edgyütt az gonofs emberek.
Jól-élzsek és történnék rajtunk. Mert hogy igazán és ugyan sőt még bátoraságos
szabadellán szölyak ha mind ugyan azokvalóban és darabosabbban elő: számlátatná-
nak valamelyeket az Romai Tanátsban észtelenül mód-nélkül és gondviseletlenül
végezték, és az melyeket az gondviseletű Ispánok, kegyesfűl az mi országunk-
ban tselekefűznek: hogy ez kettő között edgyiknek szűkség-képpen meg-kellene
lenni; avagy hogy én meg-büntettefűm, ha hazudók: avagy hogy ti az Uraságtól
meg-fosztatatok, ha igazat mondok.

Tsak ez egy dolog vigasztal engemet; mely felőli magamhoz hasonló emberimmel
szoktam néha-néha felszólni, hogy tudni illik már próbált dolog nálam, hogy
oly felszólítok az Istenek, hogy az ő büntetéseknek nehéz sulyos volta nem egyé

| Uj Kalend. | és más Planéták folyási | Idő | O K. l. |
|--|-------------------------------|-----------------|-----------------|
| DECEMBER. | vagy on XXXI. napja. | változafi | NOVEMB. |
| 1 Arnoldus | h. c. Algol. □ 4. 8 9 | hideg szél. | 21 Bol. Afz. b. |
| 2 Candida | Fog hallatni az szörnyű | 8. 8. és | 22 Cocilia |
| 3 Agricola | mordylságról és tűz | 8. hava- | 23 Kelemen |
| 4 Borbála | kár tételről. béli fog. | zó, réli | 24 Jofias |
| 5 Naemi | 9. r. nem látható | idő. | 25 Katalin |
| * Mikor sz. János fogságban, Matth. 11. [Jegye kélnek az Napban Luc. 21. | | | |
| 6 D. 2. S. Miklós | Az Fejér Uton trium. | hideg | 26 A. 27. Tri. |
| 7 Sigbertus | 8. 8. 8. 4. phalo | réli na- | 27 Jofaphat |
| 8 Bold. Afz. fog. | Enekek fuvattatnak | 8. 8. pok. | 28 Günther |
| 9 Joachimus | ki. | hideg felle. | 29 Eberhard |
| 10 Judith | Halálos nyilalások és | 8. 8. 8. | 30 S. András |
| 11 Sapientia | Qc. h. gutta ütő fo- | 8. 8. | 1 Karás. b. |
| 12 Otília | lyások. | ges borvas fel | 2 Candida |
| * János bizonság teteléről, Johan. 1. [Mikor sz. János fogságban, Matth. 11. | | | |
| 13 D. 3. Lucz | □ 8. Békeség ellen. | fagy. | 3 A. 1. Ad. |
| 14 Nicáfius | Bq. 8. 8. való tanácsko. | 8. 8. szél | 4 Borbála |
| 15 Victor | zások vannak jelen, | 8. 8. és | 5 Abdias |
| 16 Kántor | Bq. 8. 8. SS. 4. 8. | havas idő. | 6 Sz. Miklós |
| 17 Ignatius | Az Liliom Kertre igen | 8. 8. mért. | 7 Sigbertus |
| 18 Achilles | 8. 8. gonosz idő. | 8. 8. havas | 8 B. Afz. fog |
| 19 Ammon | Qc. 8. 8. 8. 8. 8. | idő. | 9 Joachimus |
| * Tiberius Tsázarának birodal: Luc. 3. [Az János bizonság teteléről, Joh. 1. | | | |
| 20 D. 4. Abrahá | 8. 8. r. 8. 8. rövid eb | teles | 10 A. 2. Ad. |
| 21 Thamas | nap, Tél kezdetik. | idő. | 11 Sapientia |
| 22 Beata | 8. 8. 8. 8. hazaknál az | 8. 8. fagy | 12 Otília |
| 23 Dagobert | Karácson Istépi szomo- | 8. 8. fzeles | 13 Lucz |
| 24 Adam, Eva | ru napokra változnak. | 8. 8. havas | 14 Nicáfius |
| 25 Karácson nap | Tűzre vigyázz, meny- | 8. 8. szél | 15 Victor |
| 26 Sz. Iltván | dörgés, Egi jegyek. | eső. | 16 Ananias |
| * Jofef és Mária találkoznak vala, Luc. 2. [Jofefnak Péterrel való Johan. 21. | | | |
| 27 D. Sz. Ján. Ev. | Afz. szonyok és nagy U. | avagy hó. | 17 A. 3. Ad. |
| 28 Apró izentek | 8. 8. r. 8. 8. szerezents ét- | 8. 8. mértékle- | 18 Ignatius |
| 29 Jonathan | lenségek. Heves hideg | tes. | 19 Ammon |
| 30 Dávid | lélés. Az tűz fokbanak | 8. 8. szél | 20 Kántor |
| 31 Sylvestér | téfen szomorú Véget. | hora hajló | 21 Thamas |

bűnben Iármazik és vagyon, hanem magunk életének romlóságából és gonofságából, midőn az mi tirkos az Isteneket rajtunk való bolygató-állásra és az ny lván való büntetésre ingerlik és gerjesztik. Ez egy dolog is fölötté igen háborgat engemet, melyben az Isteneknek elméjekkel el nem érkezhetem, és sem láttatnak kegyetleneknek lenni, hogy tudni illik az jámbor emberre csak egy kicsiny vétkecskéjért fok és nagy büntetéseket, az lator emberre pedig még ugyan fok bűnökért is fennbí büntetést nem vetnek, tudni illik mert ezekben mindeneket el-halgtatnak, és semmit látni nem tetteknek, amazokban pedig semmit meg nem engednek. Oh Isteneknek ti, kos tanátsi! Vajha annyi szabadságom volna az ti tselekedeteknek kár hoztatására az minémű, költségem vagyon ugyan azon ti tselekedeteknek ditsiretire! Bizonyal merném mondani, hogy ti minket nagy méltadon bolygatóssággal illettek, hogy midőn minket meg akartok fanyarítani ily kegyetlen Tiszt-tartóknak és Biroknak keménységekkel éltek ellenünk, hogy ha ez földön valami igazság volna, eféle Tiszt-tartók nem volnának arra méltók, hogy nyakok fejeket tartanak.

Az halhatatlan Istenekhez fokszor tört kiáltásonnaka oka ez: mivel-hogy ma tizen-ötödik napja, az miulta Romában jöttem; oly dolgokat láttam és hallottam, ebben az ti tanácsotokban végezteni és rendeltetni, hogy ha azok közül csak kisebbik része lenne is az gonofságnak az Duna mellett az akasztó-fák jobban terhelteve láttatnának az latrokkal, hogy nem mint minémű rakvák az szőlő rővek gerezedekkel, Ugyan nagy szorgalmatossággal meg szemlétem az szállásban való szabados batorságokat, öltözetekben való rút otmányságokat, az ételben italban való mértéktelenségeket, törvény tetelben és egyéb eféle dolgoknak el-igazításában, való módatlanságokat, és életeteknek feleslet hivságát. De valamennyi szer valami tanácsban való végezéseket Romából az mi hazánkban hozzák, mindgyárt az Templomokban vitettni, az Isteneknek fel-mutatanni, bé-ajánlattanni, és csak nem meg hajtott fölve imádatni látom: ugy hogy ha mind az ti szentes méltóságokat, s-mind az mi egy-igyi állapotunkat edgyben-vertyük, mind az ti parantsolatokat meg-tselekedni, s-mind ti magokat kik parantsoltok átkozni kényszerítettünk.

Minék utánna azért kévanságomat bé-töltöttem, és szívemnek mérgét ki-ontván lelkemnek eleget tettem, ha nyelvemmel valami dologban meg bántottalak: imé térdre esvén előtetek az hohér pallosát nyakamra várom. Mert inkább akarok az halálra menni, és ekképpen ditsiret hirt nevet szerzeni, hogy nem mint ti életemtől meg-folytatok, és ugy nyerjek jó emlékezetet. Es itt el-vezegte az paraszt ember nemes, és nem parasztul rendeltetett beszédét.

De végezetre, Marcus Aurelius Tsázar az környűlötte udvarló Urakhoz fordulván, munda: Mi tettik tinek az ember felől jó barátim? Mitsoda Dionak lehet job izű béli? Mitsoda örvös kohból származhatik tisztább arany? Mitsoda polyvából job Buza? Mitsoda tövifiről zseb Rofa? Mitsoda szár-kontz az, mely firoffab Velejű volna, mint az minémű Nemes, Uri, és jeles elméjű embernek mutata magát ez paraszt ember! Minémű agyas okoskodáfokat; mely szép edgy aránt való főkat; mely szép értelmű fontos mondáfokat, és az igaz mondáfnak mely nyilvánvalóságát, sőt gonofz latorságokat ki-nyilatkoztatá! Az Istenek engemet ugy szerezle-

nek, és úgy gyógyítsanak-meg ebből az betegségből, melyben feklzem, hogy az az paraszt ember egy egész oráig az földön alva várta az hóhért; Mi pedig fejünket le-függesztvén csak egy szót sem felelhetünk néki! Mert az az parasztotska mind be-szedével ortza pirulást szerze, s-mind életének kinsinyre való bősűllésével bennünk álmodást incita.

Mi is azért tanáskozásra vévén az dolgot, mindgyárt másod nap az Duna mel-lyékére új Gondviselőket és új Tiszt-tartókat küldöttünk: Az paraszt embernek pe-nig meg parantsoltuk, hogy előttünk tölt beszédét le-íralja, hogy az idegen ország-bélieknek több nevezetes beizédi között az leveltartó házban le-tételek. Annak fö-lőtte azt is végeztük, hogy ez az paraszt ember az Romai örökös Nemessék közé be-vétetvén, Izabadságban éllyen, és holtiglan az Kints-tartó-házból tápláltassék.

Mert az mi Anyánk, az Roma, nem csak azokat az jó-teteményeket,


mellyekkel illettetett, de még az jeles mondások is, mel-


lyek az Tanátsban lötenek, meg-jutalmazni


ditseretes dolognak tartotta.


V E G E.


*Az Országok és némely Fő Városok, mellyik Egbeli Jegy
alatt fekszik, így találod-meg rendel:*


Az  alatt vagyon: Német Ország, Anglia, Gallia, Kis Lengyel Ország, Svevia, felső Burgundia, felső Silezia, Nicapól város. Florentia, Ferrara, Brantviga, Cracco.


Az  alatt vagyon: Török Ország, nagy Lengyel Ország, fejeér Ruffia, Helvetia, Franconlandia, Lotringa, Svécia, Irlandia, Virczburgum, Lippia, Gnésna, Polsnia.


Az  alatt vagyon: Egyiptus, Armenia, Flandria, Brabantia, Vittemberg, Noiin-berga város, Moguntia, Bamberg, Briga, Kitzinga, Lunden.


Az  alatt vagyon: Scotia, Burgundia, Prussia, Hollandia, Zelandia, Constanti-nápoly, Velence, Mediolanum, Brema, Trier, Eubek, Magdeburgum, Gorlicium.


Az  alatt vagyon: Olasz ország, Cseh ország, Prága, Ulma, Kobulentz, Török országának egy része, Lintz, Roma.


Az  alatt vagyon: Görög ország, Grain ország, Horvát ország, Rhenus mellett, also Silebiának egy része, Jerusalemb, Paris, Lugdunum, Basília, Erfordia, Hejdelberga, Brasso.


Az  alatt vagyon: Austria, Alsatia, Argentoratum, Béts, Francfortum, Spira, Lissabon.

Az  alatt vagyon: Norvegia, Vafgoja, felső Bavaria, Alcajrum, Pádva, Dantzka.

Az  alatt vagyon: Hispánia, Magyar ország, Morva, Vandalalia, Miifnia, Colo-nia, Calla.

Az  alatt vagyon: Bulgária, Maszovia, Litvánia, Saxonia, Haffa, Thuringia, Sti-ria, Marchia, Clivia, Iuliacum, Genua, Augusta, Brandenburgum, Constantia.

Az  alatt vagyon: Dania, Caskubia, Valachia, Moscovia, Tartaria, Vettalia, Ham-burg, Brém, Salsburgum, Tient, Ingolstadtum és Baviariának egy része.

Az  alatt vagyon: Portugália, Normandia, Calabria, Compottella, Regenspur-um, Vormatia, Szent Jakab, Alexandria.

Astrologiai

PRACTICA.

Az mi kegyelemmel bővölködő Chri-
stus Urunk születése után való

1676.

Bissextilis Esztendőre.

Melyben az egész Esztendőben esendő dol-
gok, Fogymatkozások, Had, Betegség, Földter-
més, és más természet szerint való emberi
akadályok, találtnak-meg;

*Az sokféle állapotokból, futásból az Aspectu-
sok és Planetáknak, és azoknak le-folyo ere-
jek és tselekedetekből, ez
földön.*

Mellyet most is szorgalmatosan az mi hasznunkra
és véle való életre, le-irt, és Nap fényre
ki-botsátott:

NEUBARTH CHRISTOF,
Bolesla-Silesius.

L Ö T S E N,

BREWER SAMUEL ALTAL,

E L S Ő R E S Z E.
Astronomiai meg-vizsgálása az *Eszterendő 4. Kánto-
rinak* avagy ideinek.

A Z T E L R Ő L.

A Z mi az *Astronomiai* Tételnek mi voltát illeti, ha meg-*consideralom* az *Planétáknak* egymás ellenében való *Harmoniai* fénléseket, itélem, mivel ♄, és ♀ az alto Déli jegyekben *versálnak*, az *Saturnus* pedig az felső jegyekben, az *Jovis*nal egy *Trinoban* jár, hogy az Tél kemény hidegre és fok hóra hajlandó leszzen, azért az jó meleg Szobák és Kódmének szükségefek lesznek, melyet mi mindigárt Karátsonkor eszünkben fogunk venni. Mivel-hogy aratsak edgy *Aspectus* sem esik, félső azért hogy Kis Karátsonkor, és Viz-keresztkor-is, igen erős szelekkel edgyút az idő ne tartson. r. *Epiphaniakor* jó az △ ♄ ♀, ezt az ♀ és ♀ bé-futtya, és erős *apertiones portarum*at szerez, ki-vel természetiben az Föld feneke igen meg-háborítatik, és fok hová és zúgó széllel szabadon meg-jelenik. Mint hogy pedig arra egynehány napokig csak egy *Aspectus*-is nem esik, itélem, hogy edgy ideig erős fagy és nagy hideg leszzen. Agneta hozz felleget erős havaszelet, és arra nagy esőt, sőt némely helyeken menydörgés és villámás-is fog hallattatni és láttatni. Crysofotomus ez Holnapnak utolsó napjaiban akar lágyas havat ki-venni. Mivel-hogy akkor az Eg az *Aspectus* oktul szabadosnak láttzik, tehát az Aérifmet *disponil*-tatik erős hidegre. Melyet hasonlon követ Gyertya szentelő B. Aszfzony napkor-is, egy igen hideg, kedvetlen havas idő. Ezeket *continually* hasonlatos-képpen *Septuagesima* hetében-*is*. *Esso mihi* tájban az Eg fel-tízitül, és fe-nyezet igen erős tél-hidegekkel. Ez után hideg, szeles és havas elegyesleg. Mátyásnak úgy vagzon kellene az jeget rontani, de inkább újat tsinál, az bé-ésendő * ☉ ♄ miatt. *Reminiscere* hetében változik kedvetlen zur-zavaros havas esős időre. *Oculi* tart légyabban, és *temperallya* az időt. De mint-hogy abban az hétben edgy *Aspectus* sem esik bé, fel fog tisztulni, és nappal az Nap szépen fog félneni, de éjeli erős derekkel. *Gertrud* lesz lágyas szeles és esős, és így akarja el-végezni az Telet.

A Z T A V A S Z R O L.

A Z mi az Tavasz-nak idejét illeti, az fog *Latare* hetében, szép Nap fénnel, és jó Kikeleti idővel kezdődni, mely az Egi *Aspectus* oktul akkor szabados, noha az éjeli derek, úgy van, el nem maradnak. Boldog Aszfzony fogontatásátul fogva *Palmarumig* az bé-eső *Aspectus* ok akarnak utálatos zur-zavaros időt tsinálni, zúgó széllel, hives esővel és hóval elegyesen. Ez után az bé lépő *Aprilis*, job időtígér minékünk, mert Hufvétkor, szép Tavasz-i időt, meleg széllel, páztás esővel, és meleg Nap fénnel reménlhetünk, mely győ-nyörü idő edgynehány napokig fog tartani. *Quasimodo geniti* hete-is meleg Nap fényre, és kedves Kikeleti időre hajlandó. *Misericordias Domini* akar edgy *Aprilis* által menetelt tenni, de ez magában, úgy vagyon, nem fokat-foglal-bé. Mert mint hogy abban az hétben edgy *Aspectus*-is nem talál-tatik, azért fordul szép Tavasz-i időre. Ekkor azért, az magas hegyeken az meleg Nap fénytül kezd az hó olvadni úgy van, de azonban az hideg szellő-is fog meg-éresztetni Valpurg tsinál sűtős meleget, és némely helyeken menydörgés hallatik. *Cantate* változó, ki fenyeget terméketlen *Majusi* idővel, és néha az éjeli derek sem fognak ki-maradni. *Rogate* tájban lesz *Jupiter*, *Stationarius* és *Retrogradus*, akarja az időt akkor látható-képpen jobbitani, és szép időt jelentvén, termő esővel, jó meleg széllel és Nap fénnel. Ez minc-hogy ekkor edgynehány napok alatt edgy *Aspectus* sem esik bé, abból itélem, hogy leszzen jó meleg *Majusi* idő. *Exaudi* tájban menydörgés hallatik. De mindigárt ugyan azon létnek utollyát itélem lenni, zúgó szeles hives eső-nek. Az Pünkösfi Innepek meg-int akarnak bennünket meg-vigasztalni szép meleg Nap-fénnel. De azt csak hamar követi menydörgés és zápor e-ső. Azt követő *Junius*nak kezdeti egynehány napokon edgymás után, nehéz zápor esővel, és háborgó menydörgő kő-esővel, ijeszget, némely helyeken pedig vizeknek ki-áradásával, és kár-tételével. Az erős *Aspectus* ok és *Apertionum portarum* miatt, mely az tébolygó természetet igen fel-indítja és háborgó időt vonzon magához. Hogy ha ez *Paroxysmus* el-múlik, if-mét az 2. *Trinitatus* hetében fel-tízitül, és az idő ottan jobbul, mert ez időben sem esik edgy *Aspectus* is bé, melyből szép kedves időt reménlhetünk, és így az Tavasz-nak-is vége leszzen.

A Z NY A R R O L.

T Alátanik az Nyárnak kezdeti híves zúgó szeleinek, és zápor esővel elegyefnek, de arralézen szent Jánoskor hévség, kit követ nehéz háborgó idő. Vége felé pedig ez Holnapnak *Junius*ban, meg-hívededik, honnét itéllek lenni, híves szelet, esőt és rút háborgó időt. Azt utánjáró *Julius*, jobbszént sűrűs meleg időre hajlandó, noha ugy vagyon, hogy *s. Trinitatis* hétében nehéz menydörgő időtől is kell félni. Hasonlatos-képpen Margitkoris: kő- és zápor esőnek láttatik. Azok között pedig, úgy mint, az következendő napokon, egész Mária Magdolnáig, az Nap sűrűs meleget sűt, és az első takarásnak segítségül lézen, mint hogy egy *Aspectus* sem lézen. Szent Jakab előtt és utánna ismét félek az gonosz időktől, háborgó szelektől, félelmes meny bé ütésétől és dyuladástól, némely helyeken föld-indulástól, kőesőtől, és ár-vizektől, mellyek igen megszűze ki-fognak verődni és áradni. Az Ekkor az Takarásnak ideje ezek miatt igen hátra fog verődni, kik miatt sok helyeken ugyan el-vész és el-rontatik. Szomorú híreket az Tűz, Víz kártétele felől, új hadikiáltás, az félelmes, dögös, halálos, torok és fő-fájásokról, az öreg Barom marháknek vesztéséről, fogunk hallani és eszünkben venni. Melyre ismét lassan jó, segítségül az takarásra illendő idő, és itélem hogy tart egész *Julius*nak végéig. De ellenben az idő, *Augustus*nak kezdetiben, ez bé-eső *Aspectus*ok miatt, az takarásra nem állandó sőt ellenkező, esős és háborgó időre hajlandó lézen. Lórintz:or az Eg fog jobbulni, és az takarást elő-segíti. Clara tsinál sűrűs meleget áthatatlan idővel. Nagy Boldog Aszfzonykor is nem állandó lesz az idő az menydörgő esős idő miatt. Bernard hadgya az Napot ismét szépen félneni. De Berthalan szól, híves szélről, menydörgő zápor esőről. Az után ez Holnapnak végéig, edgynehány jó Nyári napokat várhatunk, az későn való takarásra. Egyed utánna való napokban tart változást, mert néha híves szélű esős, néha pedig szép meleg Nap fénlük. Kis Aszfzony tájban igen félek az felette háborgó időtől. ✠ emelékör sem lesz job, de sőt ha nem rosszabb, az fok bé-eső *Aspectus*ok miatt, híves zürzavaros szélről, sok esőtől és záportól kell félnünk. Mathe pedig utollyára akarja ez Nyartul ismét edgy meleg és kedves Nap fénnel butsuját venni, és el-végezni.

A Z


A Z Ő S Z R Ő L.

A Z Ősznek idejét, találom az Egnek művoltából szépnek és kedves melegnek, az őszü veteményre igen alkalmasnak, mely mindgyárt kezdetiben jól mutattya magát. Sz. Mihálykor jó termő-esők és szelek léznek. Az *Oktober*-isigért többire szép őszü időt, de az borzas szelek, reggeli derek és fagyok, az mint az idő hozza, és az bé-eső *Aspectus*ok miatt, ki nem maradnak, mellyeket Ferentz, Burghárd, Gál és Lukács nap-tái meg bizonyítanak. Középe ez honak szép Nap-fényre hajlandó. Severinus tsinál hideget, borzas szelet, és teles időt, az mely után pedig, mivel az földnek az *Aspectus*októl nyűgodalma vagyon, ezt meg edgy szép idő követi. Mind Szent bízat benünket Nyárhoz hasonló szép napokkal. Defelek rajta, hogy Márton nap tájban, mivel *saturus* az Napot ellenében való fénlése által komoron nézi, hogy az az *Aspectus*, hideg időt, esőt és havazást elegyesleg *causál*, és az télre ajtót nyit. Ennek utánna ismét várhatunk az *Aspectus*oknak ki maradások miatt, olly szép őszü időt, mellyet nem is gondoltunk volna, egész Boldog Aszfzony bé-avatásáig. Aklor őstán fordul az szép idő, kedvetlen borzas szélű esős és havas időre. Kit követ Katalin napkor az késedelmes *Δη* *Ζ*, félt az hideg, felleges időtől, mindez Honak végéig. Az Karátson Hová-nak bé lé, éle igen telefnek és erős hidegűnek láttzik, és néha csak igen fogáson fogja az Nap mutatni magát. Otília tart felleges hideg szeleket. Az *Advent* hétében az idő többire kedvetlen havazásra hajlandó, melyre nagy hideg érkezik. Adám és Eva még is szereznek derekas hideget és hovat. Az Karátson Innepi itéletem szerint jobnak láttzanak. Némely helyeken menydörgés és villámás hallatik és láttatik. Az tűztől való félelem jelen vagyon. Egi jegyek láttanak. Heves betegségek *gráflnak*. Dávid és Sylvester az őszü időt akarják szeles és havas idővel el-hadni.



M A S O D I K R É S Z E. A Z F O G Y A T K O Z A S O K R Ő L.


E Zszeptendőbea 3. Fogatkozásokat vesztünk eszünkben az új Kalendáriom szerint, az Eg két nagy Világokban, edgyet az Hóldban, és kettőt az Napban, mellyek között az Hóld-bélt, és az Nap-béli elsőket, fogjuk mi meg-látni, de az Napban lévő második fogatkozás mi tőlünk nem láttathatik.



Az első



Az első Holdbéli fogyatkozás léfzen *1. Januarij*, Kis Karátson napján, 10. grad. és minut. az  ban, nem mészze az Sárkány farktul. Kezdeti reggel 3. orakor 13. minut. középi, vagy meg-sötétülése 4. orakor 25. minut. vége pedig, mikor az Hold egészen való világát meg-nyeri, 5. orakor 38. minut. léfzen. Ki kezdetitől fogva mind végig látható léfzen, és tart 2. óráig és 25. minutáig. De mivel-hogy ez fogyatkozás nem igen nagy, így annak ereje is magában nem fokot foglal-bé.


Az Aërben szerez havat, fagy és hideget. Mert *Omnes Eclipses refrigerant*. Az emberek közt náthát, horutot, fuladáft és többet efféléket.

Azok az Országok és Városok, fogják ennek erejét meg-érezni, mellyek az  és  alatt fekszenek.

Az második látható fogyatkozás léfzen az Napban, *11. Junij*, 21. grad. és 4. minut. az  ben, tsak közel az Sárkány-farknál. Ennek kezdeti léfzen dél előtt 8. orakor, 30. minut. középi 9. orakor, 44. minut. vége pedig 10. or: 38. minut. mely tart 2. óráig és 35. minut. Es sötétségnek ki-terjedése pedig az Naptányérán ötöt-fél újnyira nyújtózik.





Ez sötétségnek jegyzése pedig, mint hogy emberi  Jegyben esik, igen emlekezetre méltó. Ez jegyez az Aërben haborgó száraz szelet, nehéz menydörgéses időt és gyuladáft, föld induláft, és ezekhez hasonlót. Az emberek között pedig fokféle dögletes betegségeket, horutot, fuladáft, heves betegségeket &c. kik miatt fok Gyermekel-el-ragattatnak, és nagy Urak meghalnak, honnét az ő utánok való Maradékok, kiknek gondolattokban sem volt sohá, meg gazdagulnak. Az nagy Urak magokra vigyázzanak, hogy mérget bé ne adgyanak nekik, vagy italban, vagy pedig orvosságban. De tsak az  Jegy alatt valókat szokta ennek *efficitura* illetni.

Az harmadik fogyatkozás találattik ismét az  ban *4. Decembr.* 14. grad. 6. az  ban. Kezdeti 6. orakor 28. minut. középi 9. orakor 6. minut. vége pedig 11. orakor 44. minut. dél előtt, tart pedig 5. egész óráiglan és 16. minutáig.

Mint hogy pedig ez fogyatkozás igen nagy, az ő ereje is igen hatható léfzen, és fokáig fog tartani, kiváltképpen azokon az helyeken, az hol láttathatik, és azokon az népeken, mellyek az  alatt vadnak és laknak. Mint, hogy pedig mi tőlünk nem látható léfzen, úgy minékünk is az ő ártalmas erejétől nem kell félnünk.

H A R -

HARMADIK RESZE. AZ HADROL ES BEKESEGRŐL.

Hogy-lam az *Astrologiai* elmélkedés szerént meg-néz-zük és meg-vissgál-lyuk ez mostani éftendő, mely nekünk mint egy Vezérünk. az Eg miatt, Békeséget és Hadat mutat és jelent. Békeséget mutat amaz igen lassan járó békeséges Δ h 4 az  és  , az mely ez Éftendőben háromszor való i-dőkben fog meg-jelenni, úgy-mint *11. Januariusban*, *12. Juniusban*, és *26. Novemberben*, *disponálly* az elmét és akaratot békeséges edgyeffégre mind az Edgyházi és külső dolgokban. Es az hadakozó Réfzek engedelmesen jó al-kuvára mennek: vér-ontó fegyvereket le-tézik, mellyekkel ez ideiglen foka ártatlan Kereszttyén vért ontottanak, Zászlójokat boldogtalan kopíajokról le-szaggatták, és edgymás között békeséges szerenczét és rekeléztnek. Több bé-keséges *conventusok* is találattak. ez ilyen *Configuratiók* között, mert tartat-nak Ország és Fejedelmi gyűlések, jó alkuvás szerint, új szövetséget téstnek, és az régít meg-újítván meg-erősítik, az ellenkező dolgokat pedig, az Nagy Rendek és Pralátok között, Tisztevelők és az ő alattok valóik között, félre-tézik. Mert az *Exemplomok* és az régi-Probák meg-bizonyították, hogy mikor ez két felső Plánéták Δ és Δ , egy ilyen barátságos  avagy Δ által egymáft nézik, inkább mindenkoron tsak békeségre hajlottanak, és vonattat-tak. Mikor pedig az \square avagy ϕ egymáft ellenségesen elől talállyák, úgy futnak minden békeséges tanácskozások viszára vonásra, és nem egyéb Veszé-kedés és Had, nagy nyomoruság és szegénység követi azt, mellyek egymás után ez el-múlt időkben is ϕ h 4 az  Anno 1671. és 72. így láttat-tak, és többszenvedés volt az mint kellett volna, kit az Francia Ország pusztító hadakozás meg-bizonyít.

Mint hogy azért ez Éftendőben is edgy szép hármás Békeséges Jegy jele-nik meg, azért el-hízem, Isten kegyelméből, hogy az veszekedő Elmék léfz-nek, mellettek tévén az szép Békeség szerető *Aspectus*, hadakozásokban lan-kattak, kik az seletéb kíváno Békeségre és Edgyeffégre magokat hajtyák, és leg-sellyeb annyira fáradoznak, hogy az ő meg-romlott Országok és Népek ismét békeséges állapotra vitessenek és meg-örvendeztessenek. Annak-okaért az Békeségnek szerető Istenét szívből és igaz poenitentia-tartás által szükség segítségül hívunk.

Ellenben pedig ugyan ezen Éftendőben jelent minékünk az Eg, némelly helyeken, még is Ország pusztító nyughatatlanságokat, Jószágot. Vért. és Bá-

E

torsá-

torságot emészto hadakozást. Holott az többi között, bizonyit és itél ez utálatos \odot $\text{H} \odot$, 24. grad: az $\text{H} \odot$, és $\square \odot$ *platico*, 25. *Juliusban*. Mely Egi *Aspectus* jelent, nem csak az közönséges életben, ez mostani időben, haragot, veszekedést, gyűlölséget, gyilkosságot. De kiváltképpen *in publico* az Hadi dolgokban is ez az *Aspectus* fokot jelent, mert ez által az ember igyekezeti igen fel-indittatik, és elnéje az *furiosus Affectus*ra vonattatik, kívül fegyverhez kergeti, és hadi veszekedésre ingerli. Így akár ez szonyú *Aspectus* mindenféle szomorú híreket hozni, nagy veszekedést és egyenedséget, Hadat és Vértontást, boldogtalan hadakozó viadalt, dögs Pesti, kártevő tüzet. Es több ezekhez hasonlókrol. Illyen formán az *Astrologus* ok, ez Egi *Aspectus* mindenkoron gonosz és szerentsétlen *Aspectus*nak tartották. Melyről *Peucerus* így ír: *Nunquam ferè congressi sunt, H & S, quin novum aliquid & exitiosum pepererint &c.* Sohanem voltak két gonosz Planétáknak H és S összeve, hogy ők valami újságot, ártalmat és veszedelmet, nem szűltenek és magokkal nem hoztanak volna. Az mint az régi Historiák és *Exemplumok* is bizonyították. De mindenkoron inkább szerentsétlenség találta azokat az Országokat és Városokat, melyek az Bika alatt vadnak, és az melyekre ez az *Aspectus* kénlik, és alája verették. Az többi között az Törököknek és Lengyeleknek egymással dolgok lézen.

Azért mind ezeket meg-gondolván, nagy oka vagyon az műfstenünket tisztá szívából segítségre hívunk, hogy azoknak az népeknek indulatyaikat, kiknek kedvek csak hadakozásra vagy or, fordítsa békéséges jóra, és minket az régtől fogva kívánt sdesz békességgel vigasztaljon meg.

Adgy Ur isten békéséget,

Országunkban edgyeséget,

Kérünk halgass most meg minket,

Hogy dicsirbessünk tégedet.

NEGYEDIK RESZE. AZ BETEGSEGEKRŐL

MEg marad amaz régi mondás: *Mors ultima linea rerum*. Minnyájan nekünk meg kell halnunk. Illyen dolgokat azért ez jelen való éltendően is többet az mint kellett, panaszkodván vehetünk elzünkben. Mert nem csak az köz nép, hanem az Királyi, Fejedelmi és nagy Méltóságli emberek is fognak betegekenni, és az mindeneknek utára menni, és az

firba,

firba, úgy-mint az sötétségnek és homályosságnak helyére, tétetünk be, az hol az el-senyvedés az mi Atyáink, és az Bérgek az mi Anyáink és Nénéink. Mely okon szükségesség-képpen, minden-féle betegségeknek, mint Halál előjáró követinek, kell szolgálnunk, mely ez Éltendően-is, az Tsillagoknak arra hajlandóságokból, közönséges lesz, úgy mint, torokfájás, gyújtó hideg lelés, fű-fájás, fene évs, nyilallás, gutta-ütés, lép fájás, melancholia, colika, kö-fájdalom, mádra fájás, és más több ezekhez hasonló, melyek tellyességgel ugyan ki akarnak irritani bennünket, és az mély Szükség minékünk-is az mi utolsó óráinkat minden szem-pillantásban elménkben forgatunk, hogy ezef-sen és jámborul élvén, boldogul mulhassunk ki ez világból.

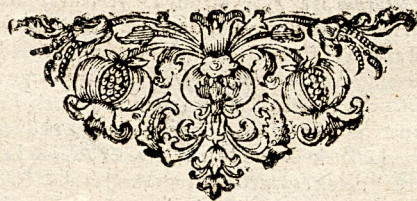
ÖTÖDIK RESZE. AZ FÖLDI TERMESRŐL és Terméketlenségről.

NOha ez Éltendő inkább száraznak, mint vizesnek látszik, de még-is úgy aranzom, hogy mi jó névre illendő és alkalmas Éltendőt remélhetünk, melyet *Saturnus* is az Δ 4, bizonyit. Az száraz Éltendő, hogy ha az szárazság nem felettéb és eleve való, mint An. 1540. és 1616. volt, nem árt annyira, mint az vizes Éltendő, az mely csak Gyomot és drágaságot szokott hozni magával. Az *Martius*, *Aprilis* és *Majus*, úgy vagyon jobbszént szárazok léznek, azért az Tavasz i veteményyel nem kell mulatni, hanem mentül hamarébb kell véle bánni, hogy az Mag az nedves földben esék, és fel-nőhessen. Léznék *Majusban Cantate* és *Exaudi* hetében Pünköst előtt, ártalmas regeli derek és fagyok, az ragyáktól és ahoz hasonló ártalmaktól is kell félnünk, melyektől isten oltalmazzon bennünket. Ur napjakor láttatnak az Egi tsatornák meg-nyilni, kikből az Vizeknek ki-áradási látható képpvn való károkat téznek. Hasonlatos-képpen csak hamar az után is Szent János és Szent Jakabkor is, az kö-esős idő az mezőben gonoszul fog tsejekedni. *Juliusban* szép meleg és száraz idő várhatunk, mely az idején

való takarásra alkalmas, és segítségül lesz. *Augustus* úgy vagyón alkalmas-
lañnak látzik az Takarásra, de azért, az mit Isten ad és meg-tart jó voltából, a
zokat az szép napokon bé-hordgyuk. Az következő Őszi, jól akar szől-
gálni az űszi veteményekre, de az Szűret láttatik Burghard és Gálkor, ke-
mény ütéseketszenvedni. Es az mely szőlőket Orfolya- tájban meg nem-
szednek, az után kárt fog ember benne vallani.

Kiválképpen való *Regulák* vagy on az régi *Astrologus*oknak, hogy, mi-
kor *Saturnus* az termékenyen ~~ban~~, mint mostan is, jár, igen ártalmas lü-
deket, nem csak Télben, hanem Kikeletkor *is* ~~cau~~ál, mellyek miatt mind az
Mezei és Kerti vetemények károkat szoktanak vallani. De ez ideig való
proba ellenkezést mutat, mert az mezei termést ez meg nem tartóztathatya
avagy gátolhattya, sörinkább előgyarapitya. Azért jó reménységünk lehet
minékünk ez Elztesendőben is az Föld-terméséről.

Kérjük azért az Felséges Istent ez mellett, hogy minde-
ket, valamellyeket szükségeseinknek és hasznosok-
nak tud lenni, mind az mi lelkünknek és
testünknek, szent Fiáért adgya
meg minékünk,
Amen.



SOKA-

S O K A D A L M A K, Felső és alsó Magyar Országban, és egész Erdélyben is.

J A N U A R I U S B A N.

K *Ir-Karácson nap*, Eöcsén, Aszalón, Székely hídön, Váriban, Egerfzegen, Tsa-
tson, Verbon, Pátzán, Makfalván, Divinben. *Vízkereszt*: Hánosfalván, sz Györ-
gyón, Váradon, Belpinben, Szerentsé, Karaszán: Nagy árva falván, Szentén, Lelezi,
Zilahon: ürdögön, Rima szombatban, Vász helyen. Magyar Baráiban, Kesztelei: Te-
keben, Simándon, Boros Jenőben, Tschben, Kis Egerfzegen. *Remete Pál*, Nitrán, Te-
rebeli, Hadadban. *1. Epiphan* Piskolton, Nagyfalván, Palotsán: *Huifon*, Szebenben
Kó halomban, Kismarjába. *Anat*, Debretzenben, Bogdánban, Tapolsánban: *Pirof*
ka n, Szeredshelyt. *2. Epiphan*, Sallóban. *Fábián Sebist*, Callan, Mosonon Bátorban
Eggen, Örményelen, Huszton, Fekete ordoban. *Vince*, Thályán, Nagy szombatban.
Pálfordalás, kis Szebenbe, Ungvárat, Diolzege, Szőlőst Göntzön, Galgócson Bán
h hunyadon, Prividyén, Szentsében, Vepben, Podollintzon, Bölszörményben, Nagy
Megyerén Hibben Káposztafalván, Gátz vár alatt. *Károly n*, Eperjesi

F E B R U A R I U S B A N.

Septuagesima Bábén: *Gyertya szent*: Bold: *Asz*: Gyarmaton, Szakmár Némethiben, Pá-
pán, Nagy Mihályban, Mulinán, Sztrpkozi szombathelyen, Kőrmenden, Mödrön,
Maroton, Szeredben, Etedben Putnakon: Libicén. *Balán*: Székely hídön, Gyálban
Szent Groton, Són kereken. *Agóbia*: Bélyesben Bogdánban. *Dorottya*: Károly
ban, Szikszón, Nagy árva falván, Terlinán, Korponán, Bazinban, Majtinban, Hóme-
nán, *Sexagesima*: Bábban, Verebéli, Kőrmie pétért, szent Miklóst, Sarloban: *Bálin*
Tasnádon, Papozón, Egerfzegen, Varadon, Berzevitzén, Lofontzón, Ufahuban, Ol-
gyánban: *Huabgyo kád*: Kálloban, Eisedben, Belsőztzén, Váradon: *Susanna*: Dio-
lzege: *Huabgyo uia*: walo *Pán*: Tsepreben: *Ászdgrif*: *Pán*: Bártfán, Nagy Györ-
ben. *Tavocav*: Kelmárkón, Nemet Barabán, Sopronban, Nagy Szombati: a Nagy Vá-
lonban, Kőlzegen, Segesvárat Barlón, Defeni: *Huifon*: Kó halomban: *Mátyás*: Keresz-
turban, Szepiben, Zemlinben, Zolyomban, Várzón, szent Mártonban: *Tibórtköl*:
Medgyén.

M A R T I U S B A N.

Reminisc: Kőrmelinen: *S* llóban, szent Miklóst, Kőrmie Pétert, kezd: Várfahelyt,
Illyefalván, Tartsán, Nagy Senken: *Oculi*: Eöcsén, Nitrán, Nagy Bányán: *Böjtké*:
szepes Várallyán, Igón: székely hídön: Margitán. *Gergely*: Szentsben, Harafz kereken
Sajó Iz Pétért, Fridödön, Kőrmenden, Keskémén, Kólos várat, szent Groton, Ka-
piban, Belpinben, Priláiban: Tsorján, Ezdlán, Kesziben, Allogyogyon. *Latara*:
Göntzön, Radnóton: Sároft, Kőrpónán, Pofonban, Dengelyegen, Vajda Hunyadon,
Deretskén, Smetegen, Galgócson, Sajtos kádon, Bontzhidán, Gyarmaton: *Gertud*:
Kisvárdában, Rónóton, Sajtos Bábán: *Brudak*: Szentsen, Kereszturban, Liládon,
Válahelt: Elelezi. *Justica*: Piskolton, Eöfön, ürment, Nitrán, sz Agorán, Forujvaron:
Boli asz: fog: Hómonban, Pápán, ürdögön, Kőrmenden, Miskén, Fokajban, Bátoron:
szőlőst, Gátz vár alján: *Val*: *Tat*: Maros Várfahelt: *Palom*: *Uj*: Ké, Putnakon: *Ung*

varat, Hethárfon, Berekfázt, Mádon, Áfzalón, Kóhalomba, Diofzegen, alfo Kubinba, Magyar Baradba, Símege, Német újvarat, Udvardon, Bábba, Szőgyénbe, Ikerivárat, Gyekklón, Bőfőzrményben, Maros újvarat, Fegyverneken, Sarmaságon, Szobofzlon, Nagy bítván, Küküllő várat, Gácz vár alatt. *Gedon:* Sáros Patakon.

A P R I L. *Kedden* Bánfi hunyadon, Fejér várat. *Tősi:* Szánton, Sztropkon, Nitrán, Kefztelen, Verebél, Aranyas Medgyef, Salloba, Tsepregbe, Váfaros, Naménba, Drágba. *Nagy Péntek:* Gothárdon. *Husár:* Olafziba, Daroizon. *Ambrus:* Tályán. *Hu ked:* Bazinba. *Quasim:* Tot újhelybe, Kőrmenden, Vépbe, Berethalomba. *Tiburt:* Hanostálván. *Mis Dom:* Sélyén, Verebél, Varanon, Németibe, Modron, Újfaluba. *Sz György:* Sz. Györgyön, Szerentsen, Rimafzetsbe, Somlyon, Tsengerbe, Debretzenbe, Krompákon, Nagy Szombatba, Győrbe, Prufzkon, Zilahon, Nagy szőlőst, Tihánba, Maroton, Szétsénbe, Szombat helyen, Suránba, Munkáison, Borzásba, Száz febest, Kezdi váfarhelt, Makfalván, Buzásban, Tordán, Belényesbe, Eny' cken, Pofonvár: sz. Györgyben, Téplán, Mezőfzgeden. *Markus:* Bogdanba, Kerelőfz, Pált. *Phil Leti:* Podolintzon.

MAJUS: *Phil Jak:* Callan, Szikfzon, Gyarmaton, Kurinán, Turon, Tekébe, Tapelcsánba, sz. Gothárdon, Galgotzon, Szakmárt, Neken, Komáromba, Murai zerdahelyt, Ditsófz, Mártont, Tsornán, Karafznán, Kápolzta falván, Viz aknán, Divinbe. *Szalók:* Németibe, Tartsán, Váfolyon, Örményelen, Kerefturba, Lelefst, Sezenbe, Székely ke relzturon, Prividgyén, Tornán. *Cantari:* Knizen, Makfalván. *Goth:* Terebél, alfo Gyogygyon. *Stanisf:* Szétsénbe, Nagy Mihályba, Tartzalt, Ofgyánba, Ungvárat, Molotzon, Talnádón, Lofontzon, Diofzegen, Karafznán, Hadadban, Régenbe, Retegen, Berekfázt. *Gordian:* Piskolton. *Rogat:* Homonnán, Bádba, Búbe, Jálzon, Korponán, Száz kisdén. *Aldoz:* Szepes váralyán, Pofonba, Detetskén, Rofinon, Sztropkon, Kefztelen, kis Várdába, Vépben, úrmént, Barfon, Rosenberken, Símege, Szeredahelyt, Egerfze gen, Szobofzlon. *Sophia:* Gálzetsbe, Rimafzombatba. *Exandit:* Szepfibe, Sáros patakon, sz. Mikloft, Magyar baradba, Salloba, Szőgyénbe, Papotzon, Liblon, Enyeden, Bajom ba, Tsik Szeredahelyt, Tsepregben. *Páuk:* Hanostálván, Károlyba, Trentsínbe, Galan tán, Galgotzon, Pápán, Somlyon, Diofzegen, Karafznán, Tőstörtők helyt, Apátiban, Perlákon, sz. Mártont, Regedebe, Gyöngyösön, Váradon, Héthárfon *Orbán:* Szentzen, Ságón. *Pánk:* H. Tapoltsánt, Neken, Bazinba, Boknyán. *Pánk K:* sz. Mikloft, Fogaralt, sz. Várafon, Bánfi hunyadon, Darotzon. *Pánk sz:* kis Marjában. *Maxim* Deregnyón.

JUNIUS. *Sz Házom:* Eperjefi, Kőrmenden, Molotzon, sz. Gothárdon, Illye falván, Kerefturba, Nyárhidon, Berlenben, Pápán, Eteden, Diofzegen. *Úr nap:* Callan, Leván Váribba, Rima fze sbe, Nagy Győrben, Szombathelyen, Sztropkon, Kefztelen, Brassloba Udvarhelyt, Lofon, Défen, Nitrán. *Trin:* Kélmárkon, Maros vásárhelt, Nagybányán. *Tob Ann:* Berekfázt, Kolofvárat. *Trin:* Zolyomban, Seges várat, Nagy Szombatban. *Vida:* Kis várdába, Lotsmánt, Egerfzegen, Keménybe, Deretskén, Tarpán, Gácz vár al lat. *3. Tr:* Kezdi váfarhelt, sz. Agotán, Küküllő várat. *Kerefsz:* Ján: Bártfán, kis Sezenben, Német Baradba, Tokajba, Tordán, Aranyas medgyefen, Szőlőst, Olafziba, Jolván, Áf non, Modron, Áfzalón, Jálzon, Kőrmenden, Szeredbe, Tot váfonba, Sajtos kádón, sz. Groton, Alvincen, Makfalván, Somkereken. *Láfsz:* Kir: Sáros Patakon, Lifzán, Tályá Tapoltsánt, Debretzenbe, Mádon, Hadadba, Tekébe, Szerdahelt. *Péti Pált:* sz. Agotán

Szeren-

Szerentsen, Sajtos kádón, Tsengerbe, Komáromba, Galgotzon, Maroton, Vépben, Nagy váfonba, Homonnán, Bontzhdán, Korponán, Örményelen, Prufzkon. *Sarlos B. Afcszong előt való Vaf:* Podolintzon.

JULIUS. *Sarls B. Afcszong:* Göntzön, Varanon, Új helybe, Bátorba, Székelyhidon, Kőrmenden, Pápán, Nitrán, Miskén, Maroton, Szakmárt németibe, Berentsen, Radnoton, Vizaknán, Lofontzon, Szobofzlon, Harafzkereken, Libicén, *Áfzeri Péti:* Németiben, Vajda Hunyadon. *Margit:* Sopronba, Kerefturba, Szerentsen, Német újvarat, Szepfibe, Szánton, Rimafzombában, Fűreden, Száz Medgyefen, sz. Groton, Olafzfzlon, falván, Sélyén, Röhontzon, Radifziába, Tot váfonba, Sztropkon, sz. Ist Margitán, Pá lotsán. *Mar atival:* Vaf: Svédlerbe. *Apóst osz:* Sároftsz. Györgyben, Pofonvár: Gáts vár alatt. *Alex:* Majtinba. *Illyés:* Békelen, Belényesbe, Fogarasba. *Braxad:* Erdődön. *Mar:* Magdi: Tapoltsánt, Szétsén, szikfzon, Szálkán, Mulinán, Győrben, Diofzegen, Pofon ban, Tsengerbe, sz. Gothárdon, Jenőbe, Baz'uba, Elztergomba, Tsengerbe, Fekete Ardoban. *Sz Jak:* Lőtsén, Ungvárat, Nagy Szombatba, Naménba, Leván, Bőfőzrmény be, Kó halomba, sz. Szakmárt, Maroton, Németibe, Kőfzegen újváraft. *Anna:* Tokajban, Toronyán, Kőrmenden, Kefzibe, Enyeden, Bánfi hunyadon, úrdögön.

AUGUST: *Vafus sz:* Péti: Trentsínbe, Arva nagy falván, Verebél, Terebél. *Ur sine ált:* Szerentsen, Kerefturba, Nag' megyeren, Majtinba. *Lórinz:* Eperjefi, Galgotzon, sz. Mártont, Prividgyén, Belzprinben, Pofonba, Göntzön, úrdögön, Bádba, Kefztelen, Ketskemetén, Papotzon, Lelefst, Kolofvárat, Régenbe, Mulinán, Diofzegen, Divinbe. *Nagy B Afcsz:* Callan, Kurinán, Iglon, somlyon, Turon, Szakmárt, Debretzenbe, Nagy Mihályba, Pápán, Magyar Baradba, Szeredbe, Ofgyánba. *Bertal:* előt való V Modron. *20 Aug:* sz. Kir: Holtsba, Gyarmaton, Galantón, Vépben, Varanon, Défen, Küküllő várat, Darotzon, Hufzton, Bőfőzrményben, Nagy Bányán. *Bert:* Korponán, Kerefturba, szent Mártonba, Gyöngyösön, Szilat, Símege, Kefzibe, Samariába, Szőgyénbe, Nafzvádon, Legrádon, Murai zombában, Békelen, Fekete Ardoba, Maros újvarat, Száz fzebesbe, Gónz, Rohontzon, Kőrmenden, Sztropkon, Berekfázt, Kerelőfz, Pált. *Ber un. v. V:* Belftertzén. *Lajos K:* Vépbe, Tardoskádán. *Agoston:* Bazinba. *János f vér:* Bogdanban, Héthárfon, Szétsénbe, Tot váfonba, Rima fzombában, Nagy lenken, Deretskén.

SEPTEMBER. *Egyed:* Bártfán, Szentzen, Galgotzon, Váradon, Jolván, Újhelybe, Lé ván, kis Várdába, Váribba, Német újvarat, sz. Groton, Nyárhidon, Viskén, Keményben, Egerfzegen, Tornán, Egrein, Alfo gyogyón, Gácz vár alatt. *Nashan:* Deregnyón. *Ka Af:* Szepes Váralyán, Radvánban, Győrbe, Szikfzon, Pápán, Kőrmenden, Barfon, Szom bathelyen, Zolyomba, Debretzenbe, Tordán, Fogarasba, Viz knán, Alfo mifzlokán. Si nádon. *ur Anna V:* Nagy fzombában. *Sz Kerekt:* Homonnán, Kélmárkon, Károlyban, Diofzegen, úrdögön, zekelyhidon, Kerefturba, Udvardon, Válonba, Lofontzon, riviegyén, Margitán, Mádon, Nag' fzebenbe, Lelefst, Kis fzebenbe, Eny' cken. *Euph:* Piskolton, Bánfi hunyadon. *Lampert:* Dengelgen. *Maths:* Tokajban, Molotzon, O vá at, Krompákon, Sarloba, Kőrmenden, Kőrménybe, Ságón, sz. Miklosba, Kefztelen, Szeredben. *Koz Dem:* Hanostálván, Bajomba. *Sz. Mihály:* Szakmárt, Gyarmatós, Ung várat, Rima fze sbe, sz. Ist. Pofonba, Galgotzon, Leván, Jálzon, sz. Kereftelen, Lifzán, Mulinán, Maroton, Nagy váfonba, Tsepregbe, Fejér várat, Vafarhelt, Németibe Ete.

... Teplitsén, Rettegen, Krakkoba, Mezőszegeden, *S. Mikály* *utca* P. Nagy Faluba.
QCTOB. *Ferenz*: Káposztafalván, kis Komáromba, Szánton, Váradon, Bazinban,
 Izálf Vároft, Udvarhelyt. *Diener*: Debretzenbe. *Katalin*: Fályán, Terebeft. *Gál*: Lőtsén
 Tálnádon, Vázon, Enyeden, Egerfzegen, Deretskén. *Lukács*: Tseengerbe, Nagy Mi-
 hályba, Nitrán, Kőrmenden, Trentsínbe, sz. Gothárdon, Apatiba, Sziken, Szentsen, Vá-
 riba, Böszörményös, Lofon, Diofzege. *Divinbe*. *Orfolya*: Bogdanba, ürögdon. Rima-
 szombatba, Kőfzege, Tsötörtökbe, Bontzhidán, Izálf Kisden. *Demeter*: Papotz, To-
 kajba, Murai fzeredahelyt, Naménba, Németiben, Hadadban, Varfant, Tornán, Murai
 szombatba, Szobofzlon, Redneken. *Simó* *lud elvált* P. Rodolintzon. *Simon* *lud* n. Nagy
 izólóft, Belényesbe, Magyar Baradba, Szőgyénbe, Ovárat, Egerfzege, Alfo Lindván,
 Korponán, Moronán, kezdi Váfarhelyt, Nagy szombatba, Riomfalván.

NOVEMB. *Mind fzent*: Hánosfalván, Szerentsen, Károlyba, Szepőbe, Putnakon,
 Berzevitzon, Diofzege, Bereklázfa, Hiben, Maroton, Légrádon, Regedébe, Brasso-
 ba, Boros Jenőben, Szakmár Németiben, Homonnán, Kolofvárat, Galgotzon, Szilat,
 Libicen *Isa Kir*: kis Várdába, Német Baradba, Ujhelybe, Piskolton, Aranyas med-
 gyefen, Nálzádon, Vépbe, Ságón, Margitán, Tekébe, Balorba, Tarpán. *Lenár*: Olafzi-
 ba, Segesvárat, Gézelyen. *Márton*: Saroft, Iglon, Sziklzon, Mádon, Bába, Teflinán, sz.
 Márton, Pátzán, Tálnádon, Maros váfarhelyt, Tartsán, Szerdahelt. *Szentsen*: Kis fen-
 ken Radilyába, Kőrmenden, Kefzibe, Modoron, Barfon, Palotsán. *Márton* *ut*: *vált* P.
 Izálf Halomba, Nagy Bányán. *Ófvin* *Márton* *ut*: Vajda hunyadon. *Berecz*: sz. Groton
Erfiben: Cassán, Bátorba, Haralzikereken, Komjátiba, Szakmár, Győrben, Sopronban,
 Lelezt, Jofván, Prufzkiba, Simegen, Zolyomba, Hufzton, Turon. *Kelomen*: Bogdanba,
Katalin: Bétsben, Alfo-kubinba, Kereszturba, Ketskemetén, Héthárson, Bánfhunyadó,
 Verebélyt, Rohontzon, Tsornán, Alvintzen, Tsáktornyán, Bazinba, Ujvárat, Gácztár-
 alatt. *András* *ut*: Eperjost Debretzenbe, Lifzkán, Rosenberken, Komáromba, Szombat-
 helyen, Örménden, Palafnakon, Egerfzege, Váfaros Naménban, Medgyefen, Rofnon,
 Deretskén, Ofgyánban, Radvánban.

DCEMB. *Borbála*: Károlyban, Mádon. *Miklós* *ut*: Szakmár, Nagy Szombatba, Ta-
 poltsán, Karafznán, Tordán, sz. Miklóst Liptoban, Izálf Vároft, Belzprinben, Sajofz
 Pétert, Szánton, Liblon, Német újvárat, Nagy megyeren, Simándon, Fogarasba, Mu-
 rai szombatban, Etsédben, Bethlehemben, Bátorban, Deregyőn. *Bold* *Asz-fog* Kis
 Marjában, Örményefen, Pápán, Miskén. *Orilia*: Piskolton. *Luzsán*: Kélmárkon, Vári-
 ban, Szilat, ürögdon, Jázon, Szropkon, Kőrmenden, Nyárhidon, Kőrmefinben, De-
 bretzenben, Gyirgyobán, Delen, Tarpán, Gácztár alatt. 3. *Advent*: Komjátiban, Bád-
 on, Szőgyénben, Sallobán, *Karácson* *el* *vált* *Tibéri*: Aranyas Medgyefen, Berentzen,
 sz. *ambaton*: Berethalomban. *Thamár*: Bártfán, Tokajban, Nitrán, Tseengerben, Ujlakon,
 Maroton, Verebélyt, Nagy Váfonban, Putnakon, Homonnán, Enyickén, Pofon
 vármegyében sz. Györgyben. 4. *Advent*: Korponán. *Aprafzen*.

szek: Kis-Várdában, Váfaros Naménban.

Dávid: Diofzege.



Ar eko summa fx 60000

Ar van fx 5000

Kolacmi fx 300

Fubok fx 729

eloo epetox - fx 2200

Utolfo fua - fx - 10000

~~929~~

ff 78229